

Kokkola 09.06.2016

Louhikon Korsika Oy
Vesa Latvala
Louhikonmäentie 4
60560 Halkosaari

Viite/Referens Louhikon Korsika Oy, Sikalatoimintojen rakentamishanke Seinäjoelle, Ympäristövaikutusten arviointiselostus

Yhteysviranomaisen lausunto Louhikon Korsika Oy:n sikalatoimintojen rakentamishankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, Seinäjoki

1. Hanketiedot ja ympäristövaikutusten arviointimenettely

1.1. Hanketiedot

Hankkeen nimi:	Louhikon Korsika Oy:n sikalatoimintojen laajentamishanke
Hankkeesta vastaava:	Louhikon Korsika Oy, Vesa Latvala, Louhikonmäentie 4, 60560 Halkosaari
Hankkeesta vastaavan YVA-konsultti:	Thermopolis Oy, Lassilantie 12, 62100 Lapua
Yhteysviranomainen:	Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus), Torikatu 40, 67101 Kokkola
Arviointiselostus saapunut:	13.4.2016

1.2. Ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA)

YVA-menettelyn tarkoituksena on edistää hankkeen kannalta merkittävien ympäristövaikutusten tunnistamista, arviointia ja huomioonottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia. YVA-menettelyssä ei tehdä hanketta koskevia päätöksiä, vaan tavoitteena on tuottaa monipuolista tietoa päätöksenteon perustaksi.

Eläinten pidossa kanalat ja sikalat, joissa kasvatetaan yli a) 85 000 kananpoikaa tai 60 000 kanaa, b) 3000 sikaa (paino yli 30 kg/sika) tai c) 900 emakkoa, edellyttävät YVA-lain mukaisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamista (valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 713/2006). YVA-menettelyä sovelletaan myös asetuksen kohdassa tarkoitettuja hankkeita kooltaan vastaaviin hankkeiden muutoksiin. Arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin YVA-lain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuun olennaiseen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastetta-

via merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia huomioiden hankkeen ominaisuudet, sijainti ja vaikutusten luonne (laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 468/1994, 4 §).

Kaksivaiheisen arviointimenettelyn ensimmäisessä vaiheessa käsitellään arviointiohjelmaa, joka on hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, mitä vaihtoehtoja hankkeella on, mitä ympäristövaikutuksia aiotaan selvittää ja millä menetelmillä sekä miten arviointimenettely tullaan järjestämään. Yhteysviranomaisen antaa ohjelmasta oman lausuntonsa huomioiden ohjelmasta kuulemisaikana saadut lausunnot ja mielipiteet. Arviointiohjelman, siitä saatujen lausuntojen ja kannanottojen sekä selvitysten pohjalta laaditaan ympäristövaikutusten arviointiselostus, jossa esitetään tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehdoista sekä yhtenäinen arvio niiden ympäristövaikutuksista. Yhteysviranomaisen kokoaa eri tahoilta saadut lausunnot ja mielipiteet sekä antaa jälleen oman lausuntonsa, jossa tarkastellaan arviointiselostusta koskevien YVA-asetuksen mukaisten sisällöllisten vaatimusten toteutumista. YVA-menettely päättyy tähän.

Arviointiselostus ja siitä annettu yhteysviranomaisen lausunto liitetään mahdollisiin lupa- tai muihin hankkeen toteuttamista edellyttäviin hakemuksiin. Hanketta koskevista päätöksistä on käytävä ilmi, miten arviointiselostus ja siitä annettu yhteysviranomaisen lausunto on otettu huomioon.

1.3. Hanke, sen tarkoitus ja sijainti arviointiselostuksessa

Hankkeen tarkoitus arviointiselostuksessa

Arviointiselostuksen mukaan hankkeen tarkoituksena on perustaa sikalaysikkö olemassa olevan kotieläintuotannon yhteyteen. Sikalan rakentamisen tarkoituksena on tehostaa toiminnan kilpailukykyä ja turvata alueen sianlihan tuotantoa. Alueella on paljon kasvinviljelytiloja, jotka voivat hyödyntää sikatilojen lietteletantaa lannoituksessa. Hankkeen vaihtoehtojen 1 ja 2 mukaisilla eläinyksikkömäärillä hankkeen sikaloiden eläintuotanto tehostuisi ja tilakokonaisuus pystyisi toimimaan kilpailukykyisenä myös tulevaisuudessa. Vaihtoehdossa 1 tuotettaisiin sianlihaa 1 280 000-1 680 000 kg/a ja vaihtoehdossa 2 tavoitteena olisi tuottaa 2 560 000-3 360 000 kg sianlihaa vuodessa. Nykytilanteessa vaihtoehdossa 0 tuotetaan noin 840 000 kg sianlihaa vuodessa.

Hankkeen sijainti arviointiselostuksessa

Arviointiselostuksen mukaan lihasikala perustettaisiin Louhikon Sikako Oy:n ja Latvalan Maatila Oy:n sikalojen yhteyteen Seinäjoen Tuuralan kylään Seinäjoen Ylistaroon, tilan RN:o: Sikako II/6:98 yhteyteen. Hankealue sijaitsee Valtatien 18 varrella. Hankealueelta on matkaa Seinäjoen ja Ylistaron keskustoihin noin 11 km. Alue on entisen Ylistaron kunnan yleiskaavaehdotuksessa esitetty kotieläintalouden suuryksiköiden alueeksi. Lietteet siirretään lietesäiliöistä traktori- ja kuorma-autokuljetuksin välivarastointipaikoille ja sieltä traktoreilla sopimuspelloille. Vaihtoehdossa 0 levitysala on 753,8 ha. Vaihtoehdon 1 tarvitsema lietteen levitysala on 1211,8 ha ja vaihtoehdossa 2 2423,6 ha. Levitysala koostuu olemassa olevista hankkeesta vastaavan omista ja sopimuspelloista. Sopimuksia Louhikon Korsika Oy:ltä tuleville lietteille on jo solmittu. Peltöjen ravinnetaseiden mukaisen todellisen tarpeen perusteella ja separointimenettelmien avulla tarvittava peltoala voi olla pienempikin.

Arviointiselostuksen mukaan hankealueen välittömässä läheisyydessä ei ole häiriytyvää asutusta. Lähin asutus sijaitsee lounaassa, noin 240 metrin etäisyydellä hankealueen keskipisteestä ja noin 500 m etäisyydellä suunnitellusta tuotantolaitoksesta. Hankealueelta kahden kilometrin säteellä on yhteensä 24 asuin- ja vapaa-ajankiinteistöä. Varrasjärven rannan lähimmät mökit sijaitsevat n. 1150 m etäisyydellä tilakeskuksen keskeltä mitattuna. Alueella aikaisemmin toiminut kokous- ja juhlapalveluja tarjonnut yritys on lopettanut toimintansa. FinnMilk Oy:n lypsykarjapihatto sijaitsee tilakeskuksen keskikohdasta mitattuna noin 800 metrin etäisyydellä lounas-länsisuunnassa. Noin kahden kilometrin etäisyydelle hankealueesta suunnitellaan kana- ja broilerkasvattamoita. Pinooksenkallioiden alueella noin kilometrin etäisyydellä on kaksi louhos-/murskausaluetta. Teräsmäen teollisuusalue sijaitsee noin kahden kilometrin etäisyydellä ja teollisuusalueen läheisyyteen on suunnitteilla 30 ha puunkuormausalue. Hankealueelta 3,5 km päässä

on Varrasjärven käytöstä poistettu kaatopaikka, jonka vieressä on toiminnassa oleva maa-ainesten kaatopaikka. Noin kilometrin etäisyydelle Halkonevalle on vireillä EPV Bioturve Oy:n turvetuotantohanke.

Valtakunnallisesti arvokas Ilmajoen Alajoen maisema-alue sijaitsee hankealueelta noin 3 km ja Nurmonjoen kulttuurimaisema-alue noin 10 km etäisyydellä. Alajoen maisema-alue on osa Kyrönjoen kulttuurimaisemaa. Sikatilojen yhteinen etälantala sijaitsee Kyrönjoen kulttuurimaisema-alueella. Hankealueen lähivaikutusalueella ei sijaitse RKY-kohteita. Lähimmät muinaisjäännösrekisterin kohteet ovat Tuppihallion pronssikautinen röykkiö noin 6,5 km etäisyydellä ja kivikautinen asuinpaikka Kitinkangas noin 10 km etäisyydellä hankealueesta. Lähin Natura 2000-alue on Kivistönmäen Natura-alue (FI0800148) noin 3 km päässä. Lähin tämänhetkinen lietteenlevitysalue sijaitsee noin 400 metrin etäisyydellä Natura 2000-alueesta. Lähimmillään 1,5 kilometrin etäisyydellä hankealueesta sijaitsee Metsähallituksen kiinteistö luonnonsuojelutarkoituksiin (Asukanluhta-Järventaus –tila, Metso-rahoitus) sekä muutama muu arvokas elinympäristö eli metsäsertifioinnin mukainen muu tärkeä elinympäristö. Lähin pohjavesialue on Kivistönmäen pohjavesialue 4,5 km etäisyydellä. Latvalan Maatila Oy:n ja Louhikon Sikako Oy:n vesi tulee Munkkilan vesiosuuskunnalta noin 4 km päästä. Munkkilan vesiosuuskunnalla on 4 kpl vedenottoa, jotka sijaitsevat noin neljän kilometrin etäisyydellä hankealueesta. Lannanlevitystä ei kohdistu pohjavesialueille tai niiden suojavyöhykkeille.

Hanketiedot arviointiselostuksessa

Nykyisin Latvalan Maatila Oy:n sikalassa on 791 emakkoa porsaineen, 254 siitossikaa ja kuusi karjaa. Louhikon Sikako Oy:n lupaehtojen mukainen lihasikojen määrä on 3000. Vaihtoehdossa 1 rakennettaisiin Louhikon Korsika Oy:lle 3000 uutta lihasikapaikkaa. Tällöin lihasikojen lukumäärä nousee Louhikon Korsika Oy:llä ja Louhikon Sikako Oy:llä yhteensä 6000 sikaan ja emakoiden määrä 1000 kappaleeseen porsaineen. Karjujen ja siitossikojen määrää lisättäisiin tarpeen mukaisesti. Vaihtoehdossa 2 alueen tuotanto kaksinkertaistettaisiin vaihtoehtoon 1 verrattuna rakentaen Louhikon Korsika Oy:lle kaksi isompaa lihasikalaa sekä laajentaen Latvalan Maatila Oy:n välikasvatustamoa ja emakkosikalaa. Lihasikojen määrä kasvatettaisiin 12 000 kappaleeseen Louhikon Sikako Oy:ssä ja Louhikon Korsika Oy:ssä ja emakkojen määrä 2000 Latvalan Maatila Oy:n emakkosikalassa porsaineen sekä välikasvatuspaikkojen määrää lisättäisiin 7860 kappaleeseen Latvalan Maatila Oy:ssä. Paikkojen lisääminen tapahtuisi rakentamalla laajennusta välikasvatustamoon tiloihin. Myös karjujen määrä kaksinkertaistuisi 12 yksilöön.

Tuotantorakennukset: Lisärakentaminen toteutettaisiin nykyisten tuotantorakennusten yhteyteen. Alueen sikalarakennukset (Louhikon Sikako Oy ja Latvalan Maatila Oy) on rakennettu betonielementeistä ja myös Louhikon Korsika Oy:n sikala rakennettaisiin betonista. Korkeudeltaan sikalat ovat noin 8 m ja rehusiilot 15-30 m. Kerrosala olisi vaihtoehdossa 1 alle 16 000 m² ja vaihtoehdossa 2 noin 20 000 m². Sikalan rakentamiseen kestäisi noin 8 kuukautta ja se on suunniteltu aloitettavaksi huhtikuussa 2017.

Tuotanto ja prosessi: Latvalan Maatila Oy:n tuottamat porsaas kasvatetaan nykyisin ensin välikasvatustamolla noin 25 kg:n painoisiksi, jonka jälkeen ne siirretään Louhikon Sikako Oy:n lihasikalaa kasvatettavaksi noin 80 kg:n painoisiksi tai myydään. Vaihtoehdoissa 1 ja 2 Latvalan Maatila Oy:n porsaas kasvatettaisiin Louhikon Sikako Oy:n ja Louhikon Korsika Oy:n lihasikaloissa.

Ruokinta ja vedenhankinta: Nykytilanteessa vaihtoehdossa 0 rehua kuluu 4,5 miljoonaa rehuyksikköä vuodessa (ry/a). Vaihtoehdossa 1 rehunkulutus alueella nousee 7,5 miljoonaa ry/a ja vaihtoehdossa 2 15 miljoonaa ry/a. Vaihtoehdossa 0 vettä kuluu vuosittain n. 16 000 kuutiota. Vaihtoehdossa 1 alueen vedenkulutus olisi noin 23 000–24 000 m³/a ja vaihtoehdossa 2 noin 32 000 m³/a. Nykytilanteessa ja jatkossa Latvalan Maatila Oy:n ja Louhikon Sikako Oy:n vesi tulisi Munkkilan vesiosuuskunnan pumppaamolta. Vesijohdoissa on paineenkorotusasemat. Sikalassa syntyvät jätevedet johdetaan lietesäiliöihin.

Lannankäsittely: Nykytilanteessa tiloilla on käytössä yhteinen lietelannan separaattori, jota käytetään tarpeen mukaan. Nykytilanteessa vaihtoehdossa 0 lietelantaa syntyy yhteensä 15 832 m³. Sikaloitten lieteet siirretään säiliöihin imulannanpoiston avulla, ja säiliöt täytetään alhaalta päin. Latvalan Maatila Oy:n välikasvatustamolla on käytössä lämpöpumpputekniikalla toimiva lietelannan jäähdytysjärjestelmä. Nykyti-

lanteessa tilakokonaisuudella on käytettävissään lietesäiliötilavuutta 12 164 m³, josta lietekulujen tilavuus on 1400 m³. Nykyisessä etälantalassa tilavuutta on yhteensä 10 000 m³. Lietesäiliöt on katettu kelluvien katteiden. VE0 mukainen peltoalan tarve on 753,8 ha. Lietteet siirretään lietesäiliöistä traktori- ja kuorma-autokuljetuksella suoraan peltoille tai välivarastointipaikoille, joista liete kuljetetaan traktoreilla eteenpäin omille tai sopimuspeltoille. Lietteen levitysaika rajoittuu 3–5 viikkoon vuosittain. Liete levitetään multavalla kalustolla. Lietteen kuljetus- ja levityskaluston pesuvedet johdetaan lietesäiliöön tai muuhun umpisäiliöön. Vaihtoehdossa 1 lietelantaa syntyisi noin 23 000 m³ ja vaihtoehdossa 2 noin 46 000 m³. Rakennettava lietesäiliötilavuus sijoitettaisiin tilakeskuksen yhteyteen. Säiliöt rakennettaisiin vesitiiviistä materiaaleista MMM:n rakentamismääräysten ja ohjeiden mukaisesti sekä alta täytettäviksi ja varustettaisiin kelluvalla katteella. Liettelannan jäädytys ja sikaloiden ilman vesitoiminen jäädytys olisivat käytössä molemmissa vaihtoehdoissa. Osa lietteestä voidaan separoida peltojen ravinne- ja levitystarpeiden ja lannanluovutustilojen kysynnän mukaisesti. Vaihtoehdossa 1 peltolevitysalaa tarvitaan 1211,8 ha ja vaihtoehdossa 2 2423,6 ha. Levitysala koostuu olemassa olevista hankkeesta vastaavan omista ja sopimuspeltoista. Mikäli tilalla ei ole riittävästi levitysalaa käytettävissä tai luovutus sopimuksia, tila joutuu tilapäisesti vähentämään eläinmäärää levitysalaa vastaavaksi. Lannan kuljetus, lietteen levitys, kaluston pesu ja lietesäiliöiden tarkastukset suoritettaisiin vaihtoehdoissa 1 ja 2 kuten nykytilanteessa vaihtoehdossa 0.

Jätehuolto: Sosiaalitulojen saniteettivedet johdetaan umpisäiliöihin. Muodostuvat sakokaivo- ja umpisäiliölietteet toimitetaan kaupungin jätevesipuhdistamolle. Louhikon Korsika Oy, Louhikon Sikako Oy sekä Latvalan Maatila Oy kuuluvat kunnallisen jätehuollon piiriin. Kuolleet eläimet säilytetään kylmiössä ja toimitetaan poltettavaksi Honkajoki Oy:lle.

Energia: Sikaloiden tarvitsema sähköenergia hankitaan sähköverkosta. Nykytilanteessa vaihtoehdossa 0 sähköä kuluu 718 MWh ja lämpöenergiaa 1205 MWh. Vaihtoehdossa 1 alueen sikaloiden sähkönkulutus olisi 986 MWh/a ja vaihtoehdossa 2 1972 MWh/a. Vaihtoehdoissa 1 ja 2 Louhikon Korsika Oy ostaa lihasikalalla tarvittavan lämmitysenergian Louhikon Sikako Oy:ltä ja vaihtoehdossa 1 lämpöenergian kulutus on 1510 MWh ja vaihtoehdossa 2 3020 MWh/a. Sikatilakokonaisuuden yhteydessä on kolme omaa aluelämpökeskusta, jotka vastaavat tilojen lämmitystarvetta. Latvalan Maatila Oy:llä on kaksi 0,25 MW:n lämmityskeskusta ja kaksi 0,25 MW:n öljykattilaa varavoiman turvaamiseksi. Louhikon Sikako Oy:llä on yksi 0,3 MW lämpökeskus ja varalla 0,07 MW:n öljykattila. Latvalan Maatila Oy:n välikasvattamolle on lisäksi rakennettu lämmönkeruujärjestelmä maaperän ja lietteen lämmöntalteenottoa varten. Lämpökeskusten pääasiallisina polttoaineina käytetään biopolttoaineita.

Liikenne: Nykyisin rehua tuodaan neljä kertaa viikossa, eläimiä haetaan 1-2 kertaa viikossa, samoin teuraskuljetuksia on 1-2 viikossa. Lietteen kuljetus rajoittuu 3-5 viikkoon vuodessa. Eläinruhojen haku tapahtuu 1-2 kertaa viikossa. Kiinteistön liikennöinti tapahtuu pääasiassa Valtatie 18 ja Louhikonmäentien risteyksen kautta. Lantakuljetuksista puolet jakaantuu Ylistaron suuntaan ja puolet Seinäjoen suuntaan. Teuraskuljetukset lähtevät Seinäjoen suuntaan. Rehuviljaa tuodaan molemmista suunnista. Vaihtoehdossa 0 porsaskuljetukset lähtevät molempiin suuntiin. Vaihtoehdoissa 1 ja 2 porsaskuljetuksia ei ole tilakokonaisuuden ulkopuolelle. Vaihtoehdossa 1 rehuntuontikerrat nousevat 6 – 8 kertaan viikossa ja teuraskuljetukset 2-3 kertaan viikossa. Vaihtoehdossa 2 rehuntuontikerrat kasvavat 12 – 16 kertaan viikossa ja teuraskuljetukset 4-6 kertaan viikossa. Vaihtoehdoissa 1 ja 2 lietteenkuljetustarve lisääntyisi, mutta levitys rajoittuisi 3-5 viikkoon.

1.4. Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkasteltavat vaihtoehdot

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan kahta vaihtoehtoa sekä ns. 0-vaihtoehtoa, jossa hanketta ei toteuteta.

Vaihtoehto 0

Hanketta ei toteuteta, jolloin Louhikon Korsika Oy:n lihasikalaa ei rakenneta. Latvalan Maatila Oy ja Louhikon Sikako Oy jatkavat toimintaansa normaalisti.

Vaihtoehto 1

Alueelle perustetaan Louhikon Korsika Oy:n 3 000 lihasian sikala. Alueella toimivat jo Louhikon Sikako Oy ja Latvalan Maatila Oy. Alueen lihasikojen lukumäärä nousee yhteensä 6 000 sikaan ja emakkojen määrä 1000:een porsaineen.

Vaihtoehto 2

Alueelle perustetaan yhteensä 9 000 uutta lihasikapaikkaa nykytilanteeseen nähden. Lihaskojen yhteismääräksi tulee 12 000 lihasikaa Louhikon Sikako Oy:ssä ja Louhikon Korsika Oy:ssä sekä Latvalan Maatila Oy:n emakkosikalaa laajennetaan lisäten emakkojen määräksi 2000 porsaineen ja välikasvattamoa laajennetaan yhteensä 7860 paikkaiseksi.

1.5. Hankkeen edellyttämät suunnitelmat, luvat ja päätökset

Arviointiselostuksessa huomioitiin hankkeen edellyttäminä suunnitelmina ja lupina YVA-menettely, ympäristölupa, pohjaveden ottolupa ja rakennuslupa. Lisäksi käsiteltiin EU:n teollisuuspäästödirektiiviä, yleiskaavoitusta ja vedenhankintasopimuksia. Alla käsitellään YVA-menettelyn kannalta joitakin keskeisiä hankkeen toteuttamiseen liittyviä suunnitelmia, lupia ja päätöksiä.

Maakuntakaava: Arviointiselostuksen mukaan hankealueella on voimassa Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava. Maakuntakaavassa ja sen täydennyksissä ei ole hankealuetta koskevia rajoituksia maankäytölle. Lähin kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta vaalimisen kannalta tärkeä alue, Ilmajoen Alajoen peltomaisema, sijaitsee hankealueelta noin 3 km etäisyydellä. Toiminnan lietteenlevitysaluet sijaitsevat osittain em. alueella. Hankealueen vieressä on merkintä kalliokiviainesten ottoalueelle. Tällä hetkellä kiviaineksia louhitaan kahdessa louhoksessa noin 1250 metrin etäisyydellä. Hankealueesta n. 2 km luoteeseen sijaitseva Teräsmäen teollisuusalue on maakuntakaavassa merkitty teollisuusalueeksi (t), jossa on jätteen käsittelyn osatoimintoja (e1j). Lähimmillään noin kolmen kilometrin etäisyydellä hankealueesta pohjoiseen kulkee ohjeellisena merkintänä Mäkipohto-Malkakoski ulkoilureitti. Maakuntakaavan I vaihekaavassa tuulivoimalle soveltuvaksi katsottu Kuulanmäen alue sijaitsee noin 4 km lounaaseen.

Yleiskaava: Arviointiselostuksen mukaan alueella ei ole voimassa olevaa yleiskaavaa. Entisen Ylistaron kunnan yleiskaavaehdotuksessa 2020 alue on merkitty ME-alueeksi eli kotieläintalouden suuryksikön alueeksi. Seinäjoen kaupungin ympäristölautakunnan mukaan alueella on voimassa Ylistaron kunnanvaltuuston vuonna 1990 hyväksymä Kainaston osayleiskaava, jossa alue on maa- ja metsätalousaluetta.

Asemakaava: Arviointiselostuksen mukaan hankealue ei sijaitse asemakaava-alueella. Lähin asemakaavoitettu alue sijaitsee Teräsmäen teollisuusalueella, noin kolmen kilometrin etäisyydellä hankealueesta. Myös Halkosaaren-Kitiojan alueelle on laadittu asemakaava. Kaava ohjaa alueen asuinrakentamista ja palveluiden sijoittumista.

Rakennuslupa: Rakentaminen edellyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaista rakennuslupaa. Rakennuslupaa hakee alueen haltija. Rakennusluvan ratkaisee kunnan rakennusvalvontaviranomainen. Luvan edellytyksenä on mm. päättynyt YVA-menettely.

Ympäristölupa: Ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n mukainen ympäristölupa tarvitaan eläinsuojalle, joka on tarkoitettu vähintään 50 lypsylehmälle, 100 lihanaudalle, 60 hevoselle tai ponille, 250 uuhelle tai vuohelle, 100 täysikasvuiselle emakolle, 250 lihasialle, 4000 munituskanalle, 10 000 broilerille, 500 siitosnaarasminkille, 250 siitosnaarasketulle tai -supille tai muu eläinsuoja, jonka eläinyksikkömäärä on vähintään 250. Lupaviranomainen on valtion tai kunnan ympäristölupaviranomainen hankkeesta riippuen.

1.6. YVA-menettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Arviointiselostuksessa ei tullut esille muiden lakien mukaisia menettelyjä, joihin YVA-menettely yhdistettäisiin. Rakennettavan sikalan ympäristölupamenettely on arviointiselostuksen mukaan vireillä.

2. Arviointiselostuksesta tiedottaminen ja kuuleminen

Suomenkielinen kuulutus julkaistiin 25.4.2016 Ilkka -lehdessä. Arviointiselostus ja kuulutus ovat olleet virka-aikana nähtävillä 25.4.–30.5.2016 virallisilla ilmoitustauluilla Seinäjoella, Ilmajoella ja Lapualla. Kuulutus ja arviointiselostus toimitettiin yleisön nähtäville kuulutusajaksi myös Seinäjoen kaupunginkirjastoon, Ylistaron kirjastoon, Ilmajoen kunnankirjastoon ja Lapuan kaupunginkirjastoon sekä julkaistiin Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen internet-sivuilla www.ymparisto.fi/louhikonkorsikaYVA.

Arviointiselostusta koskeva kaikille avoin yleisötilaisuus pidettiin 11.5.2016 Seinäjoella Ylistarossa. Tilaisuudessa mm. esiteltiin arviointiselostus ja siellä oli mahdollista keskustella hankkeesta vastaavan, konsultin sekä YVA-menettelyn yhteysviranomaisen kanssa. Tilaisuuteen osallistui osallistujalistan mukaan kahdeksan henkilöä. Tilaisuudessa keskusteltiin mm. haju- ja liikennevaikutuksista sekä veden riittävydestä eri vaihtoehdoissa.

Arviointiselostuksen mukaan hankkeella oli ohjausryhmä. Arviointiselostuksessa ei kerrottu, kokoontuiko ohjausryhmä selostusvaiheessa.

Lausunnot arviointiselostuksesta pyydettiin seuraavilta tahoilta: Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus / Elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri –vastuualue, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus / Liikenne ja infrastruktuuri –vastuualue, Etelä-Pohjanmaan liitto, Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo, Etelä-Pohjanmaan Pelastuslaitos, Ilmajoen kunta, Into Seinäjoki Oy, JIK peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä / Ympäristöterveydenhuolto, Lapuan kaupunki, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto, MTK-Etelä-Pohjanmaa, Museovirasto, Seinäjoen kaupunki / Kaupunginhallitus, Seinäjoen kaupunki / Ympäristönsuojelu, Seinäjoen seudun ympäristöterveydenhuolto, Seinäjoen Vesi Oy, Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan Piiri ry ja Suomen metsäkeskus / Etelä- ja Keski-Pohjanmaa. Lisäksi pyydettiin kommentit Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen Alueiden käyttö- ja vesihuoltoyksiköltä, Luontoympäristöyksikön Luonnonsuojelu- ja Vesienhoitoryhmältä sekä Ympäristönsuojeluyksiköltä.

3. Yhteenveto saaduista lausunnoista ja mielipiteistä

Lausuntoja arviointiselostuksesta saatiin seitsemän kappaletta. Mielipiteitä ei esitetty. Lausunnot koskivat arviointiselostuksen eri aihealueita lausunnonantajien toimialojen näkökulmista. Lausunnoissa käsiteltiin mm. kaavoitusta, elinkeinollista näkökulmaa, arkeologista kulttuuriperintöä ja veden saantia.

Lyhennelmät arviointiselostuksesta saaduista lausunnoista aakkosjärjestyksessä:

Etelä-Pohjanmaan liitto

Lausunnonsaan ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta 11.5.2015 (EPL/66/03.06.00/2015) maakuntaliitto on pyytänyt lisäämään ympäristövaikutusten arviointiselostukseen eräitä maakuntakaavan merkintöjä. Näitä ovat Kallioposken kivaineuksen ottoalue, Mäkipohto-Malkakosken ulkoilureitti sekä 11.5.2015 hyväksytyssä I vaihemaakuntakaavassa oleva Kuulanmäen tuulivoimaloiden alue. Maakuntaliitto on todennut, että maakuntakaava on hyväksytty vuonna 2005. Lisäksi maakuntaliitto on pyytänyt kiinnittämään huomiota hankkeen yhteisvaikutuksiin Finnmilk Oy:n kanssa. Etelä-Pohjanmaan liitto toteaa, että maakuntakaavaa koskevat lisäykset on huomioitu ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa. Etelä-Pohjanmaa liitto katsoo, että ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on tunnistettu hyvin ja arvioitu riittävästi hankkeen olennaiset ympäristövaikutukset.

Etelä-Pohjanmaan Pelastuslaitos

Etelä-Pohjanmaan Pelastuslaitoksella ei ole huomautettavaa minkään vaihtoehdon osalta esitettyyn YVA-arviointiin. Mahdollisessa rakennussuunnitteluvaiheessa huomioidaan rakennusten sijoittelussa ja rakenteissa voimassa olevat paloturvallisuusmääräykset.

Into Seinäjoki Oy

Elinkeinollisista näkökulmista katsottuna rakennushanke vaikuttaa toimintaympäristöönsä yritystoiminnan kehittymisen, logistiikan sekä yhdyskuntarakenteen myötä. Kyseessä oleva rakennushanke edistää maatalouden rakennkekehitystä, joka pyrkii keskittämään kotieläintaloutta suurempiin yksiköihin tietyille alueille sijoitettuna. Tämä tukee vahvasti myös Etelä-Pohjanmaan alueen kuntien sekä elintarviketeollisuuden intressejä yhdyskuntarakenteen ja logistisen aseman suhteen.

Kyseessä oleva rakennushanke sijaitsee erinomaisella logistisella paikalla rehutoimittajiin ja jalostavaan teollisuuteen nähden. Sijainti on myös edullinen muuhun yhdyskuntarakenteeseen nähden, koska alueen sikalayritysten paikka on haittavaikutuksiltaan liki neutraali merkittävän asutuksen suhteen. Lisäksi lannanlevitykseen tarvittavat peltoalueet ovat kohtuullisella etäisyydellä tilakeskuksesta. Näin ideaalisia rakennuspaikkoja tulee erityisesti hyödyntää kotieläintalouden sijoittumisen ohjauksessa.

Rakennushankkeen toteutuessa kaikkien alueella sijaitsevien sikalayksiköiden toiminta tehostuu. Kuten arviointiselostuksessa todetaan, hanke edistää alueella toimivien yritysten muodostaman kokonaistuotantoketjun kilpailukykyä ja siten turvaa yritystoiminnan jatkuvuutta alueella. Toteutuessaan rakennushanke edistää myös alueen työllisyyttä ja lisää työpaikkojen määrää suoraan ja välillisesti.

Into Seinäjoki Oy koordinoi valtakunnallisestikin merkittävää agrobiotalouden kehittämissympäristöä. Lantaaan liittyviä uusia ratkaisuja, menetelmiä ja käytänteitä kartoitetaan ja etsitään laajamittaisesti. Näistä potentiaalisimpia tuodaan maatilayrittäjien käytettäväksi, joka voi mahdollistaa myös uusia ratkaisuja rakennushankkeen alueella toimivien sikalayritysten käyttöön. Into Seinäjoki Oy:n kokemuksen mukaan rakennushankkeen yrittäjällä on vaadittavaa laaja-alaista ammattitaitoa ja osaamista kehittää alueelle sijoitettavia sikalayrityksiä kokonaisvaltaisesti sekä kykyä uudistaa ja kehittää toimintaprosesseja uusien teknologioiden ja menetelmien avulla.

Into Seinäjoki Oy katsoo, että Louhikon Korsika Oy:tä koskeva ympäristövaikutusten arviointiselostus on elinkeinollisen toimintaympäristön osalta riittävä.

Museovirasto

Museovirastolla ei ole hankkeeseen arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Alueelta ei tunneta Museoviraston käytettävissä olevien tietojen mukaan muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäänneksiä tai muita arkeologisia kulttuuriperintökohteita. Museoviraston tiedot perustuvat alueella vuonna 2008 tehtyyn Ylistaron kaava-alueiden muinaisjäänneinventointiin. Hanke sijoittuu inventointiraporttiin rajatulle tutkimusalueelle. Museovirasto pitää tehtyä selvitystä tämän hankkeen osalta riittävänä.

Seinäjoen alueen ympäristöterveydenhuolto

Arviointiohjelmassa on otettu huomioon lähivaikutusalueet, mutta välillisiä vaikutuksia suuresta veden kulutuksesta ei ole huomioitu. Munkkilan vettä ei voida käyttää, sillä vesiosuuskunnan tuotantoa 56 m³/vrk ei voi nykyisestä yhtään nostaa, kun nyt jo nikkeli ja arseeni ovat raja-arvon tuntumassa ja rauta menee yli. Hankkeen vaihtoehto 2 veden kulutus on 63,0 m³/vrk ja vaihtoehto 3 veden kulutus on 87,7 m³/vrk. Vesi pitää hankkia jatkossakin muualta, että Munkkilan veden asiakkaat saisivat hyvää talousvettä. Tiedustelujen mukaan tällä hetkellä sikalatoimintoihin käytetään jo Seinäjoen Vesi Oy:n vettä.

Seinäjoen kaupunki, kaupunginhallitus

Aineisto antaa laajaa tietoa hankkeen lähtökohdista ja tulevasta suunnitelmasta, alueen luonnonympäristöstä ja rakennetusta ympäristöstä sekä tuotantoprosessista. Selostuksesta käy ilmi laaja kirjo arvioiduista ympäristövaikutuksista.

Seinäjoen kaupungin maankäytön näkökulmasta hankkeessa esitetyt vaihtoehdot ovat todennäköisesti mahdollisia, jos huomioidaan alueen toteutunut muu maankäyttö ja infra. Hanke sijoittuu olemassa olevaan maatalousympäristöön hyvien tieyhteyksien ja infran ääreen. Lähialueen asutus on vähäistä ja muu asutus on etäällä. Jatkossa Teräsmäen osayleiskaavan laadinnan yhteydessä on mahdollista huomioida hanke ja arvioida hankkeen sopivuutta laajentuvaan muuhun maankäyttöön. Seinäjoen kaupunki kiinnittää kuitenkin huomioita mm. seuraaviin selostuksen seikkoihin, jotka tulisi harkita täydennettäväksi.

- Alueella on voimassa Ylistaron kunnanvaltuuston 1990 hyväksymä Kainaston osayleiskaava.
- Hankkeen suhdetta elinkeinotoiminnan edellytyksiin ja vaikutuksia niihin ei ole riittäväällä tavalla korostettu. Ympäristövaikutusten arvioinnissa olisi voinut korostaa maatalouden asemaa merkittävänä osana Seinäjoen elinkeinotoimintaa sekä maatalouselinkeinotoiminnan merkittävää vaikutusta elintarveyrityksiin Seinäjoella ja lähimaakunnissa. Asia olisi voinut tuoda selostusvaiheessa selkeästi ilmi ja esiin esim. tilastollisin ja kuvallisin graafein.
- Lisäksi selkeämmät johtopäätökset esimerkiksi hajujen leviämisen, vesihuollon toteuttamisedellytyksistä tai hankkeen suhteesta muuhun maankäyttöön olisi helpottanut selostuksen arviointia.

Seinäjoen kaupungin näkökulmasta hanke tuottaa toteutuessaan joko vaihtoehdon 1 tai 2 mukaisesti vahvistusta Seinäjoen ja maakunnan maatalousyritystoimintaan ja siihen liittyvään elintarviketuotantoon.

Seinäjoen kaupunki, ympäristölautakunta

Ympäristövaikutusten arviointiselostus antaa laajaa tietoa hankkeen lähtökohdista ja tulevasta suunnitelmasta. Nykytila VE0 on vahvasti esillä, ja vaihtoehtotarkastelut 1 ja 2 perustuvat lähinnä tuotannon kasvuun nykyisten toimintamallien ollessa käytössä. Selostuksessa keskitytään hankkeen eläinmäärissä tapahtuviin muutoksiin ja vaikutuksiin nykytekniikkaan perustuvien laskelmin.

Tiivistelmässä mainitaan eläintilojen BAT ja tekninen kehitys. Vaihtoehtotarkastelussa tuotantomenetelmien kehittyminen ei tule selkeästi esille. Tuotantotekniikan kehityksen myötä toimintaa koskeva tieto on toki varmaa vasta ympäristölupavaiheessa ja voidaan selvittää siinä.

Toimintaympäristö kuvataan havainnollisesti kartoilla. Esityksessä tulee hyvin esille lähialueen monipuolinen tuotantotoiminta. Selostuksessa kerrotaan, ettei toiminnolla ole yhteisvaikutuksia. Vaikka lannan levitys pelloille on laajojen tuottajaryhmien toimintaa, kuuluu se yhteisvaikutusten tarkasteluun. Peltolevityksen vaikutukset asumiseen ovat keskeisiä maataloustoiminnan vaikutuksia. Pelto- ja samalla lannanlevitysalat eivät muutu, joten vaikutuksen kuvauksena olisi odottanut tulkintaa, jossa kerrotaan, että kokonaisuutena tuotannon keskittyminen suurempiin yksiköihin ei näy lannan levityksen laajoina vaikutuksina. Myös etälantaloiden käyttö tuo vaikutuksia lähiympäristöön. Hankealueen sisällä olevia asuinrakennuksia sekä niiden jäämistä hanke- ja vaikutusalueelle ja tulevia vaikutuksia ei tuoda selkeästi esille tekstissä. Kuvissa tieto näkyy. Oikaisuna toteamme, että Torkon kasvattamolla on jo ympäristölupa, jossa sallitaan eläinmäärät 14 800 kananuorikkoa + 2000 kukkoa tai enintään 33 000 broileria (990 eläinyksikköä) sekä rakennuslupa. Toiminnan tulevalle laajentamiselle on tehty suunnitteluratkaisu.

Maankäytön kuvaus jää suppeaksi, esim. viljelyalueiden ja tuotannon välissä sijaitsevien kylien ja asemakaavoitettujen asuinalueiden sijainti- ja kaavoitustiedot jäävät suppeiksi. Tiedot asukasmäärästä sekä Seinäjoelta että Ilmajoelta valitettavasti puuttuvat. Seinäjoen kaupungin maankäytön näkökulmasta hankkeesta esitetyt vaihtoehdot ovat todennäköisesti mahdollisia jos huomioidaan alueen toteutunut muu maankäyttö ja infra. Jatkossa Teräsmäen osayleiskaavan laadinnan yhteydessä on mahdollista huomioida hanke ja arvioida hankkeen sopivuutta muuhun maankäyttöön.

Maisema ja arvokkaat peltoalueet mainitaan luvussa 3.3.1. Vaikutustarkastelussa maisema ei ole omana tarkastelukohteena. Selostuksessa tuodaan esille, että tilamäärät vähenevät, peltoala ei, mikä on tärkeä tieto vaikutuksia tarkasteltaessa.

Energian tuotannon ja käytön vaikutukset on kuvattu melko suppeasti. Selostuksessa kerrotaan nykyisen lämmityskattilan koko ja polttoaine, samoin sanotaan nykyisen käytännön mukaan laskettu energiankulutus eri vaihtoehdoissa. Energiankulutuksen lisäyksen vaikutukset jäävät epäselviksi: tarvitaanko VE1:ssä tai VE2:ssa esim. uusi, isompi kattila, uutta polttoaineen varastorakentamista ja millaista päästöjen vähentämistekniikkaa käytetään mahdollisilla uusilla kattiloilla. Myös energiatehokkuuden huomioiminen lisääntyvän energiankäytön myötä jää vaille vastausta. Energiantuotantotekniikan kehittymisen vuoksi tämä on etenkin VE2-vaiheen ennustettavuudessa ymmärrettävää.

Veden saanti ja riittävyys ovat toiminnan perusedellytyksiä. Vesi hankitaan kaikissa vaihtoehdoissa Munkkilan vesiosuuskunnalta, jolla on sopimus ainakin Seinäjoen Vesi Oy:n kanssa. Ympäristölautakunta toi esille jo ohjelmavaiheessa veden riittävyyden tarkastelutarpeen. Tieto veden riittävyydestä sekä normaaliolosuhteissa että poikkeusolosuhteissa ts. saannin ja kulutusmäärien vertailu puuttuu selostuk-

sesta. Veden osalta jää huomiotta kaikkien toimijoiden ja asutuksen käyttämä vesi ja yhteisvaikutukset mm. riittävyteen. Yksin VE2:ssa veden kulutus on noin 88 m³/vrk, mikä on suuri Munkkilan pohjaveden muodostumis-/ottomäärään (120 m³/vrk). Seinäjoen Vesi Oy:n toimitusmäärään vaikuttaa oleellisesti muu käyttö alueella. Porakaivo on tuotu esille, mutta hyvä veden saanti jää epävarmaksi. Veden saannin rajallisuudella voi olla merkittäviä vaikutuksia. Varautumisessa on monia keinoja, jotka vaikuttavat samalla toiminnan kustannuksiin. Tarvitaan tieto, missä vaiheessa tarvitaan lisää ylävesisäiliöitä tai milloin jopa uuden vesilinjan rakentaminen tulevat toteutettaviksi toiminnan mahdollistamiseksi.

Jätehuolto on kuvattu suppeasti kohdassa 4.5. Toiminnan kannalta merkittävien eläinjätetieto ja toiminta haitallisten ympäristövaikutusten estämiseksi kerrotaan. Jäteastioiden määrät eivät kerro tuotetuista jätteistä eivätkä niiden lajittelusta tai lajittelun puutteesta. Valaistuksen toteutus ja tuotettu jäte on tärkeä osa SER-jätettä. Valaisimien ja polttimoiden valinnalla on vaikutuksia sekä energiankulutukseen että jätemääriin. Vaikutusten arvioinnissa on tärkeä tietää tuotetut jätelajit, jätemäärät sekä jatkokäsittelyvaihtoehdot. Tieto on hyvä olla myös jätevesien määristä eri vaihtoehdoissa, vaikka saniteettivedet toimitetaan jätevedenpuhdistamoon.

Liikennemäärien kehitys on kuvattu selkeästi taulukossa. Ohjelmasta annetuissa kommentteissa haluttiin aiheellisesti tieto Louhikonmäen liikennejärjestelyistä. Raskasta ja hidasta liikennettä lähtee molempiin suuntiin. Valtatiellä nopeus on kesäkaudella 100 km/h. Selostuksessa olisi hyvä olla tieto vaikutuksista sekä missä vaihtohtovaiheessa ja miten liittyminen valtatielle edellyttää muutoksia.

Hajua on pohdittu laajasti. Leviämisen kuvauksessa tuulitiedot pitkältä aikaväliltä ovat luotettavimpia. Yhden vuoden tuulitietoon ei tarkastelua voi perustaa. Hajun laimenemistieto on tärkeä lähellä ja myös kauempana olevaan asutukseen kohdistuvien vaikutusten/vaikuttamattomuuden vuoksi. Hajun leviämisalueen suuruus on arvioitu tekstissä, mutta tärkeyden vuoksi sen esittäminen kartalla tai taulukossa olisi tuonut selkeyttä.

Ammoniakkipäästöt ja muutokset ovat tärkeä tieto. Päästötieto perustuu valitettavasti vanhaan tekniikkaan. Tiivistelmässä puhutaan tekniikan kehittymisestä, mutta kehitys ei näy päästötarkastelussa.

Kasvihuonekaasupäästöt on tuotu selostuksessa esille monin tavoin, mm. tuotettua lihatonnia kohden. Vertailun helpottamiseksi ehkä havainnollisempi tapa on laskea eri toimintojen kasvihuonekaasupäästöt yhteneväisiä yksiköjä kohden sekä esittää eri vaihtoehtojen kokonaispäästöt. Tuotannon keskittämisen ja tehostamisen arvioidaan vaikuttavan kasvihuonekaasuja vähentävästi. Tiedon olisi toivonut näkyvän selkeästi esim. taulukossa tai graafisessa esityksessä eri vaihtoehtovertailuna. Esityksessä olisi toivonut olevan ainakin hankkeen vaihtoehtojen kasvihuonekaasupäästöt energian tuotannosta ja käytöstä, mahdollinen käytön kehitys huomioiden, eläimistä, lannan varastoinnista ja hyödyntämisestä ja liikenteestä.

Jatkossa toiminnassa ja toiminnan luvissa on syytä kiinnittää huomio mm. seuraaviin seikkoihin, joita on tarpeen täydentää. Alueella on voimassa Ylistaron kunnanvaltuuston vuonna 1990 hyväksymä Kainaston osayleiskaava. Osayleiskaavassa alue on maa- ja metsätalousalueena. Hankkeen suhdetta elinkeinotoiminnan edellytyksiin ja vaikutuksia niihin ei ole riittävällä tavalla korostettu. Ympäristövaikutusten arvioinnissa olisi voinut korostaa maatalouden asemaa merkittävänä osana Seinäjoen elinkeinotoimintaa sekä maatalouselinkeinotoiminnan merkittävää vaikutusta elintarveyrityksiin Seinäjoella ja lähimaakunnissa. Asian olisi voinut tuoda selostusvaiheessa ilmi ja esiin esim. tilastollisin ja kuvallisin graafein.

Lausuntojen keskeinen sisältö on huomioitu yhteysviranomaisen lausunnossa.

4. Yhteysviranomaisen lausunto

4.1. Hankekuvaus

Arviointiselostuksessa esitettiin hankkeen nimi, sijainti, hankkeesta vastaava sekä suunnittelu- ja toteutamisajatauluarvio. Selostuksessa esitettiin hankkeen tarkoitus perusteluineen. Hankekokonaisuus kattaa olemassa olevaa sekä uutta toimintaa, sillä suunniteltu sikala tehostaisi samalla alueella sijaitsevan sikalakokonaisuuden toimintaa ja muuttaisi olemassa olevien sikaloiden (Latvalan Maatila Oy ja Louhikon

Sikako Oy) eläinmääriä. Eläinmäärien kasvattaminen sikalakokonaisuudessa on huomioitu hankkeen toiminnan kuvauksessa kappaleessa 4 ja vaikutusten arvioinnissa. Yhteysviranomaisen totesi ohjelmausunnossaan, että sikalakokonaisuuden ympäristölupia ja lupamääräyksiä tulisi kuvata pääpiirteittäin arviointiselostuksessa sekä kertoa kyseessä olevan teollisuuspäästödirektiivin mukainen laitos. Ympäristölupien kuvauksen osalta hankekokonaisuutta olisi voinut käsitellä arviointiselostuksessa laajemmin. Seinäjoen kaupungin ympäristölautakunta sekä kaupunginhallitus kuitenkin totesivat, että arviointiselostus antaa laajaa tietoa hankkeen lähtökohdista ja tulevasta suunnitelmasta, alueen luonnonympäristöstä ja rakennetusta ympäristöstä sekä tuotantoprosessista keskittyen hankkeen eläinmäärissä tapahtuviin muutoksiin ja vaikutuksiin nykytekniikkaan perustuvien laskelmin sekä kuvaten toimintaympäristö havainnollisesti kartoilla.

Keskeisistä ominaisuuksista ja teknisistä ratkaisuista sekä toiminnan kuvauksessa käsiteltiin tuotantorakennuksia, tuotantoa ja prosessia, ruokintaa, vedenhankintaa ja lannankäsittelyä, energiaa sekä jätehuoltoa. Seinäjoen kaupungin ympäristölautakunta katsoi, että jätehuolto kuvattiin suppeasti ja korosti, että vaikutusten arvioinnissa on tärkeä tietää tuotetut jätelajit, jätemäärät sekä jatkokäsittelyvaihtoehdot. Samoin ympäristölautakunta piti energian tuotannon ja käytön vaikutusten kuvausta melko suppeana toden, että energiankulutuksen lisäyksen vaikutukset jäävät epäselviksi, samoin energiatehokkuuden huomioiminen lisääntyvän energiankäytön myötä. ELY-keskuksen ympäristönsuojeluyksikkö kiinnitti huomiota siihen, että selostuksesta ei käy ilmi tullaanko alueella rakentamaan lisää lämmöntuotantoa. Yhteysviranomaisen toteaa, että jätteiden ja päästöjen osalta arviointiselostuksessa käsiteltiin pääasiassa hajua, ammoniakkipäästöjä, melua, kasvihuone- ja pakokaasupäästöjä sekä kuvattiin jätehuoltoa. Seinäjoen kaupungin ympäristölautakunta huomioi, että jätehuollon kuvauksessa toiminnan kannalta merkittävin eläinjätetieto kerrottiin, mutta vaikutusten arvioinnissa on tärkeä tietää tuotetut jätelajit, jätemäärät sekä jatkokäsittelyvaihtoehdot. Lautakunta nosti esille SER-jätteen, tiedon jätevesien määristä sekä jätemäärien kuvaamisen selostuksessa jäteastioiden määrillä.

Yhteysviranomaisen toteaa, että toimintaan liittyvä kuvaus oli käytössä olevien ja suunniteltujen tekniikoiden osalta hajanaista, raaka-aineiden ja jätemäärien arvioiden sekä vedenhankinnan osalta saatujen lausuntojenkin perusteella osin puutteellista ja suppeaa. Huolimatta tästä osittaisesta suurpiirteisyydestä ja suppeudesta, kuvauksia voinee pitää ympäristövaikutusten arviointimenettelyn kannalta sellaisina, että niiden täydentäminen arviointiselostukseen ei ole välttämätöntä, vaan tarkempi kuvaus voidaan toteuttaa ympäristölupavaiheessa. Seinäjoen kaupungin ympäristölautakuntakin katsoi, että tuotantotekniikan kehityksen myötä toimintaa koskeva tieto on varmaa vasta ympäristölupavaiheessa ja voidaan selvittää siinä. Lisäksi Into Seinäjoki Oy toi lausunnossaan esille, että se koordinoi agrobiotalouden kehittämissympäristöä, jossa kartoitetaan ja etsitään lantaan liittyviä uusia ratkaisuja, menetelmiä ja käytänteitä, mikä voi mahdollistaa uusia ratkaisuja myös rakennushankkeen alueella toimivien sikalayritysten käyttöön.

Hankkeen elinkaari huomioitiin omassa kappaleessaan 4.8, jossa rakennusvaihe huomioitiin lähinnä rakennusteknisiltä näkökulmiltaan ja tuotannon päättyminen kuvattiin lähinnä rakennusten tyhjilleen jäännin kautta. Esim. rakentamisvaiheen tai rakennusten purkamisen ympäristövaikutuksia ei kuvattu. Hankkeen maankäyttötarvetta tuotiin esille lähinnä rakennusalan ja lietteenlevityksen osalta.

Arviointiselostuksessa käsiteltiin maankäyttösuunnitelmista maakuntakaavaa, yleiskaavoitusta ja asema-kaavoitusta. Nykytilan kuvauksessa huomioitiin Natura 2000 –alueet. Selkeyden vuoksi arviointiselostuksessa olisi omassa kappaleessaan voinut käsitellä hankkeen kannalta olennaisia luonnonvarojen käyttöä ja ympäristönsuojelua koskevia suunnitelmia ja ohjelmia nostaen esille edellä mainittujen lisäksi esim. valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Arviointiselostuksessa käsiteltiin hankkeen edellyttämiä suunnitelmia ja lupia sekä huomioitiin muita lähiseudun hankkeita ja toimintoja yhteisvaikutusten arvioinnissa.

4.2. Vaihtoehtojen käsittely

Arviointiselostuksessa tarkasteltiin nollavaihtoehdon lisäksi kahta toteutusvaihtoehtoa. 0-vaihtoehto käsittelee tuotannon jatkumisen nykyisellään, jolloin Louhikon Korsika Oy:n lihasikalaa ei toteutettaisi. Toteutus-

vaihtoehdot erosivat niin Louhikon Korsika Oy:n lihasikalan kuin sikatilakokonaisuuden muidenkin sikalojen eläinmääriltä. Laajennukset sijoituivat olemassa olevan toiminnan yhteyteen. Ratkaisu perusteltiin laajasti ja myös ympäristöllisiä perusteita esitettiin. Seinäjoen kaupunginvaltuuston mukaan hanke sijoittuu olemassa olevaan maatalousympäristöön hyvien tieyhteyksien ja infran ääreen ja lähialueen asutus on vähäistä sekä muu asutus on etäällä. Myös Into Seinäjoki Oy katsoi, että hanke sijaitsee erinomaisella logistisella paikalla rehutoimittajiin ja jalostavaan teollisuuteen nähden ja sijainti on myös edullinen muuhun yhdyskuntarakenteeseen nähden alueen sikalayritysten paikan ollessa haittavaikutuksiltaan liki neutraali merkittävän asutuksen suhteen ja lannanlevytykseen tarvittavien peltoalueiden ollessa kohtuullisella etäisyydellä tilakeskuksesta.

ELY-keskuksen Ympäristönsuojeluyksikkö esitti ohjelmavaiheessa, että hankkeessa tulisi arvioida vaihtoehtoa, jossa eläinsuojissa syntyvä lietelanta käsitellään biokaasureaktorissa ja muodostuva biokaasu hyödynnetään tilojen energiantuotannossa. Biokaasulaitosvaihtoehtoa ei selvitetty arvioinnissa, sillä perusteluiden mukaan hanke keskittyy sikalatoimintaan ja biokaasulaitos on erillinen, merkittävä investointi, joka vaatisi sianlannan lisäksi merkittäviä määriä muuta biomassaa. Yhteysviranomaisen pitää esitettävät perustelut riittävinä hankkeen sijainti, olemassa oleva sikalatoiminta, lannan separaattori, biopolttoainetta käyttävät lämpölaitokset sekä biokaasulaitosten kustannuksiin ja toteutukseen liittyvät seikat huomioiden. Yhteysviranomaisen pitää vaihtoehtojen muodostamista ja rajausta kyseisessä laajennushankkeessa perusteltuna ja tarkoituksenmukaisena, vaikka biokaasulaitoksella ympäristövaikutuksia etenkin kasvihuonekaasujen ja hajun osalta olisi todennäköisesti voitu vähentää.

Seinäjoen kaupungin ympäristölautakunta katsoi, että nykytila VEO oli vahvasti esillä, ja vaihtoehtotarkastelut 1 ja 2 perustuivat lähinnä tuotannon kasvuun nykyisten toimintamallien ollessa käytössä. Ympäristölautakunnan mukaan vaihtoehtotarkastelussa tuotantomenetelmien kehittyminen ei tullut selkeästi esille. Yhteysviranomaisen yhtyy ympäristölautakunnan näkemykseen sekä toteaa, että laajemman vaihtoehdon 2 vaikutusten selvittämiseen liittyi enemmän epävarmuuksia kuin vaihtoehdon 1 käsittelyyn ilmeisesti vaihtoehdon laajuuden ja ajallisesti kauaksi tulevaisuuteen suuntaamisen vuoksi. Teknisen kehityksen sekä maataloustuotantoon kohdistuvan kansallisen ja globaalin epävarmuuden vuoksi pitkän aikajänteen suunnittelun vaikeudet huomioiden eritasoista käsittelyä voidaan pitää perusteltuna ja näin riittävänä YVA-menettelyn kannalta.

4.3. Vaikutusten selvittäminen ja merkittävyyden arviointi

Arviointiselostuksessa esitettiin hankealueen ympäristön nykytilakuvaus vaikutustarkastelujen perustaksi huomioiden asutus ja muut toiminnot, eläinmäärä ja viljelty ala, liikenne, maankäyttö ja kaavoitus, maisema ja kulttuuriympäristö ja luonnonympäristö. Hankkeen vaikutusalue rajattiin lähialueeksi (600-1000 m säde tilakeskuksesta) ja kaukovaikutusalueeksi (7 km säde). Lähialueen ympäristövaikutuksina tarkasteltiin erityisesti haju- ja liikennevaikutuksia ja kaukoalueelle kohdistuvina vaikutuksina lietteen levityksen vaikutuksia. Edellä mainittujen vaikutusten osalta vaikutusaluearajausta perusteltiin.

Arviointiselostuksessa voidaan katsoa tunnistetun hankkeesta todennäköisesti aiheutuvat merkittävimmät vaikutukset sekä huomioidun pääosin hankekokonaisuus. Myös Seinäjoen kaupunginhallitus katsoi, että selostuksesta käy ilmi laaja kirjo arvioiduista ympäristövaikutuksista. Yhteysviranomaisen toteaa, että huolimatta vaikutusten tunnistamisesta arviointi esim. vesistövaikutusten osalta oli puutteellinen. Melu-, haju- ja ammoniakkipäästöjen sekä ilmaan ja ilmastoon kohdistuvien vaikutusten arvioinnin osalta kuvattiin menetelmää, jolla vaikutuksia oli selvitetty ja johon esitetty arvio pohjautui, mutta muilta osin jäi pitkälti epäselväksi, oliko kyseessä pelkkä asiantuntija-arvio ilman selvitys- tai vertailuaineistoja vai pohjasiko arviointi systemaattisempaan tapaan selvittää ja arvioida vaikutuksia. Liikennemäärien arviointia tehtiin laskennallisesti, mutta lähtötietojen lähdeä ei kerrottu. Yhteysviranomaisen totesi ohjelmaluonnossaan hankealueen nykytilakuvaukseen liittyen, että yhdyskuntarakennetta tulisi punnita myös suhteessa Yhdyskuntarakenteen seurantajärjestelmään eli YKR-rekisteriin ja yhdyskuntarakenteen kaupunki- maaseutu –luokitukseen. Vaikutusarvion tulisi sisältää myös karttatarkastelu. Kyseistä tarkastelua ei sisällynyt arviointiselostukseen. Vaikutusarviointien tulosten merkitystä ei aina avattu. Arviointiohjelmalu-

sunnossaan yhteysviranomaisen edellytti, että arviointiselostuksessa tulee kiinnittää huomiota siihen, että sekä arviointimenetelmä että merkittävyyden arvojen perusteet tulevat selkeästi esille. Näin ei kaikilta osin arviointiselostuksessa tehty. Myös Seinäjoen kaupunginhallitus katsoi, että selkeämmät johtopäätökset esimerkiksi hajujen leviämisestä, vesihuollon toteuttamisedellytyksistä ja hankkeen suhteesta muuhun maankäyttöön olisivat helpottaneet selostuksen arviointia ja kaupunginhallitus esittikin harkittavaksi niiden täydentämistä selostukseen. Yhteysviranomaisen katsoo lisäksi, että hankkeen elinkaari olisi voitu huomioida kattavammin vaikutusarvioissa sekä esittää arvioinnissa käytetty aineisto osin tarkemmin vaikutusarviointien yhteydessä. Yhteysviranomaisen ohjelmavaiheen lausunto huomioitiin vaikutusten arvioinnissa osin pinnallisesti eikä tätä juurikaan perusteltu.

Vaikutusarvioiteihin sisältyvää epävarmuutta käsiteltiin vaihtelevasti vaikutusarvioiden yhteydessä. Paikoin epävarmuutta aiheuttavia tekijöitä tuotiin hyvin esille. Lisäksi epävarmuutta käsiteltiin yleispiirteisesti omassa kappaleessaan 5.5. ELY-keskuksen ympäristönsuojeluosaston mukaan poikkeustilanteissa ei huomioitu riittävästi todellisia onnettomuus- tai poikkeustilanteita, joita tilalla on tapahtunut tai on mahdollista tapahtua. Yhteysviranomaisen toteaa myös, että arviota mahdollisista ympäristöonnettomuuksista ja riskeistä sekä niiden seurauksista ei esitetty. YVA-asetuksen 10 §:n mukaan arviointiselostuksessa olisi tullut esittää tarpeellisessa määrin arvio mahdollisista ympäristöonnettomuuksista seurauksineen. Etelä-Pohjanmaan Pelastuslaitoksella ei ollut huomautettavaa itse arviointiin, mutta pelastuslaitos muistutti, että mahdollisessa rakennussuunnitteluvaiheessa huomioidaan rakennusten sijoittelussa ja rakenteissa voimassa olevat paloturvallisuusmääräykset.

Museovirastolla ei ollut hankkeeseen arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Alueelta ei tunneta Museoviraston käytettävissä olevien tietojen mukaan muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäänneksiä tai muita arkeologisia kulttuuriperintökohteita.

Seuraavassa esitetään eri vaikutuskohteiden mukaan jaoteltuna täydennyksiä ja kommentteja ympäristön nykytilan kuvaukseen, arvioihin ympäristövaikutuksista, käytettyihin menetelmiin sekä käytettyjen tietojen mahdollisiin puutteisiin.

Vaikutukset ihmisten ja eläinten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen

Arviointiselostuksessa nykytilanteessa vaihtoehdossa 0 hankealueella toimivista sikaloista ei arvioitu aiheutuvan viihtyvyyshaittaa aiheuttavaa hajua normaalitilanteessa. Keväisin ja syksyisin lietteen käsitteystä ja kuormauksesta leviää jonkin verran hajua alueen lähiympäristöön ja lannan peltolevitys aiheuttaa jonkin verran hajuhaittoja kaukovaikutusalueella, mutta viihtyvyyshaittaa vähennetään mm. multaavalla levityskalustolla. Vaihtoehdossa 1 teknisten ratkaisujen ansiosta sikalarakennusten hajupäästöjen ei arvioitu lisääntyvän merkittävästi vaihtoehtoon 0 verrattuna. Laajennushanke korvaisi muiden eläintenpidosta luopuvien tilojen tuotantoa, ja levitettävä lantamäärä peltohehtaaria kohden sekä kokonaisvaikutus kaukovaikutusalueen hajupäästöihin säilyisivät entisellään. Vaihtoehdossa 2 sikalarakennusten hajupäästöt voitaisiin pitää verrattain pieninä parhaan käytettävissä olevan tekniikan avulla, eikä toiminnasta arvioitu aiheutuvan asutukselle merkittävää viihtyvyyshaittaa. Poikkeuksellisissa tilanteissa esim. pohjoisella tai koillisella tuulella, lähivaikutusalueella sijaitsevan kiinteistön alueella voitaisiin kokea lievää hajuhaittaa. Peltolevityksessä hajujen kokonaispäästöt kaukovaikutusten alueella arvioitiin säilyvän ennallaan vaihtoehtoihin 0 ja 1 verrattuna. Arviointiselostuksen mukaan hajupäästöt eivät voi nousta niin suuriksi, että ne ylittäisivät terveydelle haitallisia pitoisuuksia. Myös muiden kemiallisten yhdisteiden päästöt jäävät ulkoilmassa niin pieniksi, ettei niillä arvioitu olevan terveysvaikutuksia. Nykytilanteessa hankealueen lannankäsittelyn ammoniakkipäästöt ovat noin 20 t/a, vaihtoehdossa 1 päästö tuplaantuisi ja vaihtoehdossa 2 nelinkertaistuisi. Hankkeen vaihtoehdon 1 ammoniakkipäästö vastaisi vajaata prosenttia sikojen valtakunnallisesta vuotuisesta ammoniakkipäästöjen määrästä. Sikalatoiminnassa ja siihen liittyvissä työtehtävissä työskentelevien henkilöiden kerrottiin voivan altistua erilaisille allergeeneille. Arviointiselostuksen mukaan vaihtoehdoissa 1 ja 2 vähenevä eläinten kuljetustarve parantaisi eläinten hyvinvointia. Vaihtoehdoissa 0, 1 ja 2 rakennusten keskinäisen etäisyyden ja rakennusten vesijäähdytteen ilmanvaihdon kerrottiin takaavan, ettei riskiä eläintautien leviämisestä ilmaitse olisi.

Yhteysviranomaisen toteaa, että arviointiohjelmavaiheessa hankkeen vaikutuksista ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen aiottiin huomioida myös hygieniä. Eläinten hyvinvointiin liittyen kerrottiin huomioitavan sikalan ilmanvaihto ja sen varajärjestelmä. Arvioinnissa aiottiin huomioida myös mahdolliset eläintautiriskit ja keinot niihin varautumiseen. Liikennevaikutusten arvioinnissa aiottiin keskittyä päästöjen lisäksi erityisesti liikenneturvallisuuden takaamiseen. Arviointiselostuksessa ei lukijalle selvinnyt hygienian ja ilmanvaihdon huomioiminen ja eläintautien huomioiminen tapahtui lähinnä niiden estämisen tasolla. Eläintaudeista mahdollisesti johtuvia ympäristövaikutuksia ei esitetty. Liikennevaikutusten osalta liikenneturvallisuuskysymyksiä ei nostettu luvatusi esille. Arviointiselostuksessa ei tässä yhteydessä myöskään esitetty arvioita melupäästöistä eikä hankkeen mahdollisista vaikutuksista virkistyskäytölle, vaikka suhteellisen lähellä kerrottiin sijaitsevan loma-asutusta.

ELY-keskuksen ympäristönsuojeluyksikkö totesi, että selostuksen taulukossa 1. todetaan, että tiloilla on käytössä edistyneitä hajun vähentämistekniikoita. Selostuksesta ei kuitenkaan käy ilmi mitä nämä em. tekniikat ovat. Lisäksi todetaan, että toiminnan laajentuessa tekniikka pysyy vähintään saman tasoisena kuin nykytilanteessa, jolloin hajukuormitus ei tuotannon kasvusta huolimatta lisäänty merkittävästi nykytilanteeseen verrattuna. Selostuksessa ei ole kuitenkaan perusteltu, kuinka tämä on mahdollista eläin- ja lantamäärän sekä lannan käsittelyn lisääntyessä. Lisäksi lannan käsittelystä (sekoitus, kuljetus) aiheutuva hajuhahtaa lähialueelle ei huomioitu. Seinäjoen kaupungin ympäristölautakunta katsoi, että hajua pohdittiin laajasti ja hajun laimenemistieto on tärkeä asutukseen kohdistuvien vaikutusten / vaikuttamattomuuden vuoksi. Hajun leviämisalueen suuruus arvioitiin tekstissä, mutta tärkeyden vuoksi sen esittäminen kartalla tai taulukossa olisi tuonut selkeyttä. ELY-keskuksen ympäristönsuojeluyksikkö puolestaan huomioi, että hajumallinnusta ei tehty eikä pitänyt hajuselvitystä kattavana. Ympäristönsuojeluyksikön mukaan sikalan toiminnasta voi aiheutua merkittävää hajuvaikutusta, joka tulee ottaa huomioon laitoksen jatkosuunnittelussa. Yhteysviranomaisen arvioi, että hajuvaikutusten selvittäminen puutteista huolimatta voidaan katsoa YVA-menettelyn kannalta riittäväksi huomioitaessa, että kyseessä on olemassa oleva hanke, jonka yhteyteen laajennus tulisi. Myös laajennuksen sijoittumisella on merkitystä. Yhteysviranomaisen yhtyy kuitenkin Seinäjoen kaupungin ympäristölautakunnan näkemykseen siitä, että hajun leviämisalue olisi tullut kuvata kartalla eri hankevaihtoehdoissa. Yhteysviranomaisen katsoo myös ELY-keskuksen ympäristönsuojeluyksikön tavoin, että vaikutuksen merkittävyysarviota olisi tullut perustella laajemmin, koska eläin- ja lantamäärät kasvavat huomattavasti ja samalla myös lannan käsittely lisääntyy. Ympäristölupavaiheessa hajuvaikutuksiin, niiden arviointiin ja arvioinnin perusteluihin sekä hajun vähentämistekniikoiden kuvaukseen on syytä kiinnittää erityistä huomiota.

Seinäjoen kaupungin ympäristölautakunta totesi, että peltolevityksen vaikutukset asumiseen ovat keskeisiä maataloustoiminnan vaikutuksia. ELY-keskuksen ympäristönsuojeluyksikkö kritisoikin, että lannanlevityksen ja peltoviljelyksen vaikutuksia arvioitiin vain hyvin yleisellä tasolla sikalassa muodostuvan lannan ravinnetaseilla. Ympäristölautakunta olisi odottanut vaikutuksen kuvauksena tulkintaa, jossa kerrotaan, että kokonaisuutena tuotannon keskittyminen suurempiin yksiköihin ei näy lannan levityksen laajoina vaikutuksina, koska pelto- ja samalla lannanlevitysalat eivät muutu. Lautakunta muistutti myös, että etälantaloiden käyttö tuo vaikutuksia lähiympäristöön. Hankealueen sisällä olevia asuinrakennuksia sekä niiden jäämistä hanke- ja vaikutusalueelle ja tulevia vaikutuksia ei tuotu selkeästi esille tekstissä, joskin kuvissa tieto näkyi. Yhteysviranomaisen toteaa, että lannanlevityksen vaikutuksia olisi ollut syytä arvioida laajemmin ja perustellen sekä tuoden selkeämmin esille vaikutuksen merkittävyttä. Yhteysviranomaisen toteaa myös, että hankkeen osalta lannanlevitysalat kasvavat ja arviointiselostuksessa olisi tullut arvioida hankkeen vaikutukset tältä osin. Laajennusten poistuvan tuotannon korvaaminen ja tämän seurauksena alueen nykyisten peltopinta-alojen riittävyys laajennusten tarpeisiin liittyy yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan lähinnä yhteisvaikutuksiin muiden hankkeiden kanssa sekä vaikutusten lieventämiseen. Hankkeen vaikutusten arviointituloksella ei voi olla riippuvainen muiden toimijoiden päätöksistä lopettaa toimintaansa, ellei tämä ole jo tapahtunut ja varmuutta uusien toimijoiden tulosta alueelle ei ole, mitä arviointiselostuksessa ei osoitettu. Arviointiselostuksessa päinvastoin kerrottiin, että alueelle on tulossa uusi broilerkasvattamo ja Finn milk:iä voidaan myös pitää suhteellisen uutena hankkeena. Tältä osin vaikutusten arviointia on syytä tarkentaa ympäristölupavaiheessa, jotta hankkeen vaikutukset tuodaan aidosti ja objektiivisesti esille.

Seinäjoen kaupungin ympäristölautakunta piti tietoja ammoniakkipäästöistä tärkeinä, mutta valitettavana päästötiedon perustumista vanhaan tekniikkaan huomauttaen, että tiivistelmässä puhutaan tekniikan kehittämisestä, mutta kehitys ei näy päästötarkastelussa. ELY-keskuksen ympäristönsuojeluyksikkö totesi, että ammoniakkipäästöjen vaikutuksia ei tarkasteltu. Yhteysviranomainen toteaa, että pelkkien määräraivojen lisäksi olisi arviointiselostuksessa tullut tuoda esille, mikä merkitys kasvavilla ammoniakkipäästöillä on sekä onko vaikutusta pidettävä merkittävänä. Huomioitavaa on, että EU:n päästökattodirektiivissä Suomelle asetettuja tavoitteita vuodelle 2010 ei saavutettu ammoniakkin osalta, vaan tavoitteesta jäätii selvästi (<http://www.ymparisto.fi>). Suomen ammoniakkipäästöt olivat 2010 noin 38 tuhatta tonnia, kun päästökatto olisi ollut 31 kt. Noin 90 % ammoniakkin päästöistä syntyy maataloudessa, erityisesti kotieläinten lannan käsittelyssä. Ammoniakki aiheuttaa luonnossa vesistöjen ja metsien happamoitumista.

Seinäjoen kaupungin ympäristölautakunta katsoi, että jätehuolto kuvattiin suppeasti kohdassa 4.5. Toiminnan kannalta merkittävin eläinjätetieto ja toiminta haitallisten ympäristövaikutusten estämiseksi kerrottiin. Ympäristölautakunta muistutti, että jäteastioiden määrät eivät kerro tuotetuista jätteistä eivätkä niiden lajittelusta tai lajittelun puutteesta ja että valaistuksen toteutus ja tuotettu jäte on tärkeä osa SER-jätettä. Ympäristölautakunta katsoi, että valaisimien ja polttimoiden valinnalla on vaikutuksia sekä energiankulutukseen että jätemääriin. Ympäristölautakunta korosti, että vaikutusten arvioinnissa on tärkeä tietää tuotetut jätelajit, jätemäärät sekä jatkokäsittelyvaihtoehdot. Tieto on hyvä olla myös jätevesien määrästä eri vaihtoehdoissa, vaikka saniteettivedet toimitetaan jätevedenpuhdistamoon. Yhteysviranomainen kehottaa huomioimaan ympäristölautakunnan lausunnon ympäristölupavaiheessa.

Vaikutukset väestöön ja elinkeinorakenteeseen

Arviointiselostuksen mukaan tuotannon lisäämisellä tai tuotannon vähenemisen hidastumisella on merkittäviä positiivisia vaikutuksia työllisyyteen ja elinkeinorakenteeseen. Hankkeen kerrottiin vahvistavan seudun roolia sikatalouden valtakunnallisena keskittymänä sekä hankkeella olevan positiivista vaikutusta ravinteiden saatavuuteen, sillä Lapualla kerrottiin olevan suhteellisen paljon kasvinviljelytiloja, jotka tarvitsevat kotieläintilojen lantaa peltojen lannoitukseen. Hankkeen toiminnanaikaiset tuotannon ja rakentamisen työllisyysvaikutukset olisivat vaihtoehdossa 0 yhteensä 12 htv, vaihtoehdoissa 1 ja 2 vastaavasti 20 ja 35 htv. Välillisiä vaikutuksia, kuten eläinten kuljetuksia, lietteen levitystä tai teurastamon työllisyyttä ei arvioitu, mutta niiden kerrottiin olevan merkittäviä. Sikalan käyttövesi hankittaisiin kaikissa vaihtoehdoissa Munkkilan vesiosuuskunnalta. Vesihuolto aiotaan järjestää siten, että osuuskunnan muille vedenkäyttäjille ei aiheudu paineenalennusta tai muita lisääntyneestä vedenkäytöstä aiheutuvia ongelmia.

Seinäjoen kaupunginhallitus katsoi, että kaupungin näkökulmasta hanke toteutuessaan vahvistaa Seinäjoen ja maakunnan maatalousyritystoimintaa ja siihen liittyvää elintarviketuotantoa. Into Seinäjoki Oy:n mukaan rakennushankkeen toteutuessa kaikkien alueella sijaitsevien sikalayksiköiden toiminta tehostuu ja hanke edistää alueella toimivien yritysten muodostaman kokonaistuotantoketjun kilpailukykyä turvaten yritystoiminnan jatkuvuutta alueella sekä edistää alueen työllisyyttä ja lisää työpaikkojen määrää suoraan ja välillisesti. Into Seinäjoki Oy arvioi, että elinkeinollisista näkökulmista katsottuna rakennushanke vaikuttaa toimintaympäristönsä yritystoiminnan kehittymisen, logistiikan sekä yhdyskuntarakenteen myötä. Into Seinäjoki Oy katsoi, että arviointiselostus on elinkeinollisen toimintaympäristön osalta riittävä. Seinäjoen kaupunginhallitus sekä ympäristölautakunta kuitenkin totesivat, että hankkeen suhdetta elinkeinotoiminnan edellytyksiin ja vaikutuksia niihin ei riittävällä tavalla korostettu. Ympäristövaikutusten arvioinnissa olisi voinut korostaa maatalouden asemaa merkittävänä osana Seinäjoen elinkeinotoimintaa sekä maatalouselinkeinotoiminnan merkittävää vaikutusta elintarveyrityksiin Seinäjoella ja lähimaakunnissa. Asian olisi voinut tuoda selostusvaiheessa selkeästi ilmi ja esiin esim. tilastollisin ja kuvallisin graafein.

ELY-keskuksen vesihuoltoryhmän tietojen mukaan Munkkilan vesiosuuskunta osti vettä Seinäjoen Vesi Oy:ltä vuonna 2014 19 412 m³/d ja 2015 10 358 m³/d. Munkkilan vedenottomäärä on ollut VELVET-tietojärjestelmän mukaan 40 000 m³ vuonna 2014. Vesihuoltoryhmän mukaan vesihuoltolaitoksen ja tuotantolaitoksen väliset sopimusasiat eivät ole vesihuoltolaisissa määritelty asia. MMM:n toimeksiannosta on laadittu vuonna 2014 Elintarviketeollisuus vesihuoltolaitoksen asiakkaana - opas yhteistyön järjestämi-

seen (http://mmm.fi/documents/1410837/1720628/mmm_elintarvikehuolto_WEB.pdf). Oppaassa kerrotaan esimerkkinä yhteistyön lain- ja tarkoituksenmukainen järjestämisestä, esitetään toimenpidesuosituksia vesihuoltolaitoksen ja elintarvikeyrityksen välisen suhteen järjestämiseen sekä hahmotetaan niiden välisen vesihuoltosopimuksen sisältöä. Laitoksen ja yrityksen on syytä sopia selväpiirteisesti talous- ja jäteveden seurannasta, säännöllisestä yhteistoiminnasta, vesihuollon maksuista, riskienhallinnasta, vesihuollon keskeyttämisestä sekä vesihuollon virheistä ja vahingonkorvauksista. Oppaasta voi vesihuoltoryhmän mukaan löytää osittain sovellettavia kohtia Louhikon Korsika Oy:n ja vesihuoltolaitoksen väliseen erityissopimukseen vesihuoltopalveluista.

Seinäjoen kaupungin ympäristölautakunta kiinnitti huomiota siihen, että vesi hankitaan kaikissa vaihtoehdoissa Munkkilan vesiosuuskunnalta, jolla on sopimus ainakin Seinäjoen Vesi Oy:n kanssa. Ympäristölautakunta muistutti tuoneensa esille jo ohjelmavaiheessa veden riittävyyden tarkastelutarpeen, mutta tieto veden riittävyydestä sekä normaaliolosuhteissa että poikkeusolosuhteissa ts. saannin ja kulutusmäärien vertailu puuttui selostuksesta. Myös Seinäjoen alueen ympäristöterveydenhuolto katsoi, että välillisiä vaikutuksia suuresta veden kulutuksesta ei huomioitu. Munkkilan vettä ei voi ympäristöterveydenhuollon mukaan käyttää, sillä vesiosuuskunnan tuotantoa 56 m³/vrk ei voi nostaa, sillä nikkeli ja arseeni ovat jo nykyisin raja-arvon tuntumassa ja rauta menee yli. Ympäristöterveydenhuolto katsoi, että vesi pitää hankkia jatkossa muualta, jotta Munkkilan veden asiakkaat saisivat hyvää talousvettä ja tälläkin hetkellä sikalatoimintoihin käytetään jo Seinäjoen vesi Oy:n vettä. Ympäristölautakunta huomioi, että yksin vaihtoehdossa 2 veden kulutus on noin 88 m³/vrk, mikä on suuri Munkkilan pohjaveden muodostumis-/ottomäärään (120 m³/vrk). Ympäristölautakunta kritisoi sitä, että porakaivo on tuotu esille, mutta hyvä veden saanti jäi epävarmaksi. Lautakunnan mukaan veden saannin rajallisuudella voi olla merkittäviä vaikutuksia, mutta varautumisessa on monia keinoja, jotka tosin vaikuttavat toiminnan kustannuksiin. Ympäristölautakunnan mukaan tarvitaan tieto, missä vaiheessa tarvitaan lisää ylävesisäiliöitä tai milloin jopa uuden vesilinjan rakentaminen tulee toteutettavaksi toiminnan mahdollistamiseksi.

Yhteysviranomaisen kehottaa huomioimaan Seinäjoen alueen ympäristöterveydenhuollon, kaupungin ympäristölautakunnan ja ELY-keskuksen vesihuoltoryhmän lausunnot hankkeen jatkosuunnittelussa. Lisäksi yhteysviranomaisen katsoo, että arviointiselostuksen kuvauksen perusteella hankkeen vaikutukset väestöön ja elinkeinorakenteeseen jäivät osin epäselviksi ja vaikutusarvioiden merkittävyyden arviointiperusteita ei avattu. Myös Seinäjoen kaupunginhallitus katsoi, että selkeämmät johtopäätökset vesihuollon toteuttamisedellytyksistä olisivat helpottaneet selostuksen arviointia.

Liikenteen aiheuttamat ympäristövaikutukset

Arviointiselostuksen mukaan vilkasliikenteiseen valtatiehen 18 hankkeen eri vaihtoehtojen aiheuttamat liikennemäärien muutokset olisivat kokonaisuudessaan suhteellisen pieniä. Vaihtoehdon 2 toteutuessa lähialueen liikennejärjestelyjen tarkastelu kokonaisuutena saattaa olla arviointiselostuksen mukaan tarpeen. Vaihtoehdossa 0 sikalakokonaisuuden osuus raskaasta liikenteestä on 0,05 %. Vaihtoehdossa 1 maatalouden kuljetukset lisääntyisivät noin 10 kuljetuksella viikossa merkiten noin 0,02 prosenttiyksikön lisäystä Valtatien 18 raskaaseen liikenteeseen ja vaihtoehdossa 2 vastaavasti kuljetusten lisäys noin 43 kuljetusta viikossa ja maatalialiikenteen osuus 0,13 %. Tarvittaessa liikennöintiä kerrotaan voitavan ohjata ruuhka-aikojen ulkopuolelle.

Arviointiselostuksen kuvaus keskittyi toiminnan aikaisiin liikennevaikutuksiin. Hankkeen elinkaaren osalta rakennusvaiheen aiheuttamia vaikutuksia liikenteeseen olisi ollut syytä kuvata. Liikennemäärien lähtötietojen lähde olisi tullut mainita. Yhteysviranomaisen arviointiohjelmalausunnossa ELY-keskuksen Liikenne ja infrastruktuuri –vastuualue totesi, että liikennevaikutusten arvioinnissa tulee myös selvittää liikenteen lisäyksestä johtuvat mahdolliset parantamistarpeet Louhikonmäentien liittymäjärjestelyihin. Seinäjoen kaupungin ympäristölautakunnan mukaan ohjelmasta annetuissa kommentteissa haluttiin aiheellisesti tieto Louhikonmäen liikennejärjestelyistä. Raskasta ja hidasta liikennettä lähtee molempiin suuntiin. Valtatiellä nopeus on kesäkaudella 100 km/h. Selostuksessa olisi hyvä olla tieto vaikutuksista sekä missä vaihtoehtovaiheessa ja miten liittyminen valtatielle edellyttää muutoksia. Yhteysviranomaisen toteaa, että

ELY-keskuksen L-vastuualueen edellyttämiä ja Seinäjoen kaupungin ympäristölautakunnan aiheellisina pitämiä mahdollisia parantamistarpeita ei selvitetty arviointiselostuksessa. Yhteysviranomaisen toteaaakin, että selvitys tulee toteuttaa hankkeen jatkosuunnittelun yhteydessä. Seinäjoen kaupungin ympäristölautakunta kuitenkin toi esille, että liikennemäärien kehitys kuvattiin selkeästi taulukossa.

Arviointiselostuksessa kerrotaan, että normaalitoiminnan aikana äänitaso sikala-alueella vaihtelee 30–40 dB:n välillä. Myllyt nostavat hieman taustääntä alueella. Muuta ääntä syntyy mm. sikalarakennusten katoilla olevista puhaltimista tai lannan levitysaikana lietteen käsittelystä. Viljankuivausaikana toimiva kuivaaja on sikala-alueen suurin melunlähde. Kuivaajan aiheuttama melu ehtii vaimentua n. 600 metrin etäisyydellä sijaitsevaan lähimpään kiinteistöön tultaessa alle 50 dB:n tasolle. Hankkeen eri vaihtoehtojen aiheuttama muutos äänitasoissa voi liittyä lähinnä lähivaikutusalueella tapahtuvaan liikennöintiin.

ELY-keskuksen ympäristönsuojeluyksikön mukaan selostuksesta ei käy ilmi kuinka melumittaukset on tehty ja onko mittauksissa noudatettu ympäristöministeriön ohjetta ympäristömelun mittaamisesta. Yhteysviranomaisen toteaa, että melua olisi ollut loogisempaa käsitellä ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen liittyvien asioiden yhteydessä. Meluvaikutusten arvioinnissa melumittausten tuloksia ei verrattu ohjearvoihin eikä matalataajuisen melun mahdollisuutta tuotu esille. Hankkeen ympäristölupavaiheessa tulee selvittää, etteivät sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista 545/2015 12 §:n mukaiset melun toimenpiderajat ylitä sisämelun osalta lähimillä kiinteistöillä.

Vaikutukset maankäyttöön, yhdyskuntarakenteeseen ja maisemaan

Arviointiselostuksen mukaan Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa tai sen täydennyksissä ei ole hankealuetta koskevia rajoituksia maankäytölle. Entisen Ylistaron kunnan aikana laaditussa yleiskaavaehdotuksessa alueelle on varauduttu sijoittamaan kotieläintalouden suuryksikkö. Uusien sikalarakennusten rakentamisella nykyisten toimintojen yhteyteen ei vaikeuteta alueen muuta käyttöä, joten alueen asemakaavoitus ei arviointiselostuksen mukaan liene tarpeen.

Into Seinäjoki Oy arvioi, että rakennushanke sijaitsee erinomaisella logistisella paikalla rehutoimittajiin ja jalostavaan teollisuuteen nähden ja katsoi sijainnin edulliseksi myös muuhun yhdyskuntarakenteeseen nähden, koska alueen sikalayritysten paikka on haittavaikutuksiltaan liki neutraali merkittävän asutuksen suhteen. Lisäksi lannanlevitykseen tarvittavat peltoalueet ovat kohtuullisella etäisyydellä tilakeskuksesta. Seinäjoen kaupungin ympäristölautakunnan mukaan maankäytön kuvaus jäi suppeaksi, esim. viljelyalueiden ja tuotannon välissä sijaitsevien kylien ja asemakaavoitettujen asuinalueiden sijainti- ja kaavoitustiedot olivat suppeita. Ympäristölautakunta kiinnitti huomiota myös siihen, että vaikutustarkastelussa maisema ei ollut omana tarkastelukohteena.

Yhteysviranomaisen toteaa, että arviointiselostuksessa huomioitiin maankäyttöön, yhdyskuntarakenteeseen tai maisemaan kohdistuvista vaikutuksista käytännössä vain hanketta lähimpiä maakuntakaava-merkintöjä sekä kaavoituksen nykytilannetta. Etelä-Pohjanmaan liitto totesi, että sen ohjelmavaiheen lausunnossa maakuntakaavaa koskevat lisäykset oli huomioitu arviointiselostuksessa. Seinäjoen kaupunginhallitus ehdotti mahdollisesti täydennettäväksi selkeämpiä johtopäätöksiä hankkeen suhteesta muuhun maankäyttöön sekä tietoa, että alueella on voimassa Ylistaron kunnanvaltuuston vuonna 1990 hyväksymä Kainaston osayleiskaava. Myös Seinäjoen kaupungin ympäristölautakunta nosti asian esille ja totesi osayleiskaavassa alueen olevan maa- ja metsätalousaluetta. Kaupunginhallitus arvioi, että jatkossa Teräsmäen osayleiskaavan laadinnan yhteydessä on mahdollista huomioida hanke ja arvioida hankkeen sopivuutta laajentuvaan muuhun maankäyttöön.

Toimintaympäristön kuvausta kartoilla Seinäjoen kaupungin ympäristölautakunta piti havainnollisena ja katsoi, että esityksessä tuli hyvin esille lähialueen monipuolinen tuotantotoiminta. Ympäristölautakunnan mukaan Torkon kasvattamolla on jo ympäristölupa, jossa sallitaan eläinmäärät 14 800 kananuorikkoa + 2000 kukkoa tai enintään 33 000 broileria (990 eläinyksikköä) sekä rakennuslupa. Toiminnan laajentamiselle on tehty suunnitteluratkaisu. Yhteysviranomaisen toteaa, että hankealueen ja sen ympäristön yleis-

kuvauksessa huomioituja vireillä olevia hankkeita (turvetuotantoalue ja broilerkasvattamo) tai asutusta ja loma-asutusta ei huomioitu arvioinnissa. Hankkeen jatkosuunnittelussa niihinkin tulee kiinnittää huomiota.

Arviointiselostuksessa perusteltiin suppeasti tai ei kerrottu lainkaan, millä perusteella esitettyihin arviointeihin päädyttiin. Nykytilatietojen perusteella ja etäisyydet huomioitaessa puutetta ei yhteysviranomaisen arvion mukaan kuitenkaan voi pitää merkittävänä. Eri vaihtoehtojen vaikutuksia ei myöskään eritelty tai perusteltu, miksi vaihtoehtoasettelua ei huomioitu. Laajennusten sijoittuessa jo olemassa olevan toiminnan yhteyteen samalle tilalle, voidaan vaikutusten kuitenkin olettaa olevan samansuuntaisia eri vaihtoehtoisissa. Vaikutusten merkittävyksiä tai hankkeen elinkaarta ei juuri tuotu esille.

Vaikutukset luontoon, luonnon monimuotoisuuteen ja ilmastoon

Vaikutukset luontoon ja luonnon monimuotoisuuteen

Arviointiselostuksessa kerrotaan, että toiminta sijoittuu olemassa olevien kotieläintilojen yhteyteen taousmetsäalueelle eikä hankkeen lähivaikutusalueella todettu sellaisia luonnonarvoja, joihin hankkeella voisi olla haitallisia vaikutuksia. Hankevaihtoehtojen luontovaikutusten oletettiin olevan neutraaleja. Lannan levityksellä olisi välillisiä vaikutuksia pintavesien ekologiseen tilaan, mutta lannan levitysalueiden kerrottiin olevan peltolinnuston levähdys- ja lisääntymisalueita.

Yhteysviranomainen toteaa, että jo arviointiohjelmavaiheessa ELY-keskuksen luonnonsuojeluryhmä katsoi, ettei alueella ole merkityksellisiä luontoarvoja. Rakennustyöt kehoitettiin varovaisuusperiaatteen vuoksi sijoittamaan lintujen pesimäkauden (1.5.-15.7.) ulkopuolelle. Tätä ei arviointiselostuksessa esitetyn aikataulun perusteella huomioitu. Arviointiohjelmavaiheessa luonnonsuojeluryhmä totesi, että lähinnä merkitykselliseksi voivat muodostua lietelanta ja sen levityksen pitkäaikaisvaikutukset vesistöön. Luonnonsuojeluryhmä kehotti lisäämään arviointiselostukseen Natura-alueen Järvinevan metsä (FI0800146) sekä pienen kuvauksen kohteen luontoarvoista. Kohde sijaitsee sikalalaajennuksesta n. 8 km itään.

Vaikutukset maaperään, vesistöihin ja ravinnetaseisiin

Arviointiselostuksen mukaan nykytilanteeseen nähden vaihtoehdon 1 ravinnetase nousee noin 17,5 %. Vaihtoehdossa 2 ravinnetase olisi nykytilanteeseen nähden yli kaksinkertainen. Kaikkien hankevaihtoehtojen kohdalla aiotaan noudattaa hajakuormituksen vähentämisessä lainsäädännön vaatimuksia ja tilat ovat sitoutuneet ympäristökorvausjärjestelmään. Siten peltomaan hehtaarikohtaisten keskimääräisten ravinnetaseiden oletetaan pysyvän samalla tasolla eri hankevaihtoehtoisissa. Tulevaisuudessa ravinnetaseiden arvioitiin edelleen lähestyvän nollaa.

ELY-keskuksen vesihuoltoryhmä kommentoi, että hankealue ei sijoitu pohjavesialueelle. Vesihuoltoryhmän mukaan pohjavesialueet on kuvattu riittävällä tarkkuudella YVA-selostuksessa. Vaikutuksia pohjavesialueisiin ja pohjavesialueiden sijoittumista on kuitenkin tarkasteltu pelkästään tilakeskuksen suhteen. Karttatarkastelun perusteella Munkkilan ja Munakan pohjavesialueiden läheisyyteen kuitenkin mahdollisesti sijoittuu lannanlevitysalaa. YVA-selostuksen mukaan lietelantaa ei levitetä pohjavesialueille tai niiden suojavyöhykkeille ja talousvesikaivojen ympärille jätetään 30-100 m suojakaistale. Vesihuoltoryhmän näkemyksen mukaan lannanlevityksessä tulee pistemäisten pohjavesialueiden ja niihin liittyvien kaivojen suojavyöhykkeen olla vähintään 100 m. Karttatarkastelun perusteella suojaetäisyys levitysalojen ja Munakan sekä Munkkilan pohjavesialueiden osalta on pääosin riittävä (yli 100 m). Perustelut hankkeen pohjavesivaikutuksille olisi voitu paremmin kuvata YVA-selostuksessa. Vesihuoltoryhmä huomauttaa, että Munkkilan osuuskunnan neljä kaivoa (ottamoa) kuuluvat yhteen pohjavesialueeseen (Munkkila), eivätkä kaikki ole itsenäisiä pohjavesialueita toisin kuin kappaleessa 3.4.3. on todettu. Yhteysviranomainen toteaa, että mahdollisia vaikutuksia pohjavesiin ei arvioitu, joskin vesihuoltoa käsiteltiin. Yhteysviranomainen kehottaa huomioimaan ELY-keskuksen vesihuoltoryhmän lausunnon hankkeen jatkosuunnittelussa ja mahdollisessa toteutuksessa erityisesti lannanlevityksen suojavyöhykkeiden riittävien leveyksien osalta.

Yhteysviranomaisen katsoo, että pintavesivaikutusten osalta arviointiselostuksessa lähinnä kuvailtiin ravinnetasetta käsitteenä sekä vesienhoitosuunnitelmien toimenpiteitä. Vesistöjen ekologisen tilan kerrottiin olevan huono tai korkeintaan välttävä, mutta ei tuotu esille, että vesistöjen tila tulisi saattaa vähintään hyvälle tasolle vesienhoidosta ja merenhoidosta annetun lain mukaisesti. Lain tavoitteena on, ettei vesien tila heikkene ja että tila on vähintään hyvä. Tilatavoitteiden saavuttamiseksi ekologiselta tilaltaan tyydyttävien tai sen alapuolella olevien vesistöjen kuormitusta tulee vähentää nykyisestä ja toimenpitein pyrkiä nostamaan vesistö hyvään tilaan. Lainsäädännön tavoitteiden saavuttamisen vuoksi näiden vesistöjen kohdalla tulisi vesistökuormitukseen kiinnittää erityistä huomiota ja ottaa arvioinnissa huomioon mahdolliset vaikutukset tilatavoitteen saavuttamiselle. ELY-keskuksen vesienhoitoryhmä kehotti tältä osin huomiomaan, että Kyrönjoen keski-osa (ja yläosa) kuuluvat niihin muodostumiin, joiden ravinnekuormitusta on vähennettävä >50% ennen kuin on mahdollista saavuttaa hyvää ekologista tilaa. Lisäkuormitukseen ei näin ole mahdollisuutta. ELY-keskuksen vesistöyksiköllä ei ollut kommentoitavaa hankkeeseen. Hanke sijaitsee vedenjakaja-alueella eikä vesistötulvista ole vesistöyksikön mukaan vaaraa. Yhteysviranomaisen toteaa yhteenvetona vesistövaikutuksista, että arviointi oli niukkaa eikä hankkeen vesistövaikutuksia todellisuuudessa arvioitu. Taulukon 22 mukaan hanke ei kuitenkaan lisää alueen kokonaiskuormitusta. Arvio tulee perustella laskelmilla tms. objektiivisesti luotettavaan lähdetietoon perustuen sekä avata laskelmia sanallisella kuvauksella ja johtopäätelmänä esittää perusteltu vaikutusarvio merkittävyysineen.

Vaikutuksia maaperään ei kuvattu ravinnetaseyhteyttä lukuun ottamatta, vaikka mm. happamat sulfaattimaat olisi ollut hyvä huomioida niin mahdollisten peltoihin liittyvien kuivatustarpeiden kuin vesistökuormituksenkin osalta.

Yhteysviranomaisen toteaa, että arviointiselostuksesta käytännössä maaperään ja vesistöihin sekä pohjaveteen kohdistuvien vaikutusten puuttuvan arvioinnin vuoksi arviointi tulee toteuttaa lupavaiheessa ja lupaviranomaisen tulee pyytää ELY-keskukselta lausunto arvioinnin hyväksytystä suorittamisesta ennen luvan myöntämistä. Hankkeen elinkaari tulee huomioida täydennysvaiheessa paremmin.

Vaikutukset ilmaan ja ilmastoon

Arviointiselostuksessa kuvattiin lyhyesti vaikutusarvioinnin menetelmä sekä kuvattiin menetelmään sisältyvää epävarmuutta. Vaihtoehdon 0 kasvihuonekaasupäästöiksi arvioitiin CO₂-ekvivalentteina 1500 t, vaihtoehdossa 1 2100 t ja vaihtoehdossa 2 4300 t. Luvut vastaisivat 0,6 %, 0,9 % ja 1,8 % valtakunnallisista päästöistä. Arviointiselostuksen mukaan kasvihuonekaasujen päästöjä vähentäviä toimenpiteitä Louhikon alueella ovat mm. ruokinnan optimointi, lietekuilujen jäädytys ja vesitoiminen ilmajäädytys, lietesäiliöiden kattaminen sekä lietelannan sijoitus peltoon. Peltoviljelyn sekä energiankulutuksen kasvihuonekaasupäästöiksi arvioitiin CO₂-ekvivalentteina 0-vaihtoehdossa 265 t ja 64 t, vaihtoehdossa 1 427 t ja 87 t sekä vaihtoehdossa 2 853 t ja 173 t, vastaavasti. Luvut vastaisivat 2,4 % ja 0,02%, 3,9 % ja 0,03 % sekä 7,8 % ja 0,06 % Seinäjoen peltoalan päästöistä. Lietteenlevityksen todellisen kasvihuonekaasuvaikutuksen arvioitiin todennäköisesti lienevän aluetasolla neutraali tai jopa hieman päästöjä vähentävä tuotannon korvata muilta tiloilta poistuvaa tuotantoa. Hankkeen liikenteen laskennalliset CO₂-ekvivalenttipäästöt ovat nykytilanteessa lähivaikutusalueella 0,75 t ja kaukovaikutusalueella 8,71 t kasvun vaihtoehdossa 1 noin 25 % ja vaihtoehdossa 2 yli kaksinkertaistuen 0-vaihtoehtoon nähden. Taulukon 22 mukaan tilakohtaisten päästöjen noususta huolimatta päästöt laskisivat tuotettua lihatonnia kohti vaihtoehdoissa 1 ja 2.

Seinäjoen kaupungin ympäristölautakunta katsoi, että kasvihuonekaasupäästöt tuotiin selostuksessa esille monin tavoin, mm. tuotettua lihatonnia kohden, joskin vertailun helpottamiseksi ehkä havainnollisempi tapa olisi ollut laskea eri toimintojen kasvihuonekaasupäästöt yhteneväisiä yksikköjä kohden sekä esittää eri vaihtoehtojen kokonaispäästöt. Ympäristölautakunta olisi toivonut esim. taulukkomuotoista tai graafista esitystä eri vaihtoehtovertailuna tuotannon keskittämisen ja tehostamisen arvioidusta kasvihuonekaasujen vähenemisestä. Esityksessä lautakunta olisi toivonut olevan ainakin hankkeen vaihtoehtojen kasvihuonekaasupäästöt energian tuotannosta ja käytöstä, mahdollinen käytön kehitys huomioiden, eläimistä, lannan varastoinnista ja hyödyntämisestä sekä liikenteestä. Yhteysviranomaisen toteaa, että ympäristölautakunnan esittämä tarkastelutapa olisi ollut toivottava, mutta yhteysviranomaisen olisi nähnyt tarpeel-

liseksi myös arvion päästöjen lisäyksen tai vertailussa esiintuodun lihatonnikohtaisen laskun merkittävyydestä. Myös kasvihuonekaasupäästöjä vähentävien arviointiselostuksessa lueteltujen Louhikon alueen toimenpiteiden merkitystä käytännössä olisi voinut avata sekä ottaa kantaa niiden merkitykseen vaikutusten lieventämisessä.

ELY-keskuksen ympäristönsuojeluyksikkö totesi, että lämpölaitosten ilmapäästöjä ei tarkasteltu.

Liikenteen pakokaasupäästöt

Arviointiselostuksen mukaan liikenteen laskennalliset pakokaasupäästöt lisääntyisivät kasvavien ajosuoritteiden suhteessa eri vaihtoehdoissa. Päästöissä huomioitiin hiilimonoksidi-, hiukkas-, rikkidioksidi- ja typen oksidien päästöt.

Arvioinnista ei selvinnyt, mikä esitettyjen laskennallisten päästöjen merkitys ja niistä aiheutuva vaikutus on. Arviointi olisi ollut loogista esittää yhdessä ilmaan ja ilmastoon kohdistuvien vaikutusten yhteydessä tai liikennevaikutusten yhteydessä oman kappaleen sijaan.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa

Arviointiselostuksessa pidettiin merkittävimpänä yhteisvaikutuksena liikenteen lisääntymistä alueella, josta hankevaihtoehtojen ei arvioitu kasvattavan liikennettä niin merkittävästi, että se vaikuttaisi hankaloittavasti liikenteeseen. Finnmilkin liikennemäärien kerrottiin olevan samansuuruisia sikalakeskuksen liikenteen kanssa. Halkonevan turvetuotantohankkeen liikennemäärien lisäys olisi suhteellisen pieni suhteessa maatilaliikenteeseen. Hankealueen läheisyydessä sijaitsevien kiviainesten ottoa paikkojen liikenne on vähäistä ja laskettu mukaan Valtatie 18 liikennemäärään. Toiminnan yleinen laajeneminen alueella kokonaisuudessaan (hankealue, mahdollinen turvetuotanto, kalliokiviainesten otto sekä Teräsmäen toiminta) saattaisivat edellyttää liikennejärjestelyiden selvittämistä yleiskaavoituksen yhteydessä erityisesti vaihtoehdon 2 mukaisessa tilanteessa. Hajuvaikutuksia alueella syntyy lähinnä maataloudesta ja erityisesti lannan peltolevityksestä. Finnmiilk Oy:n koillisnurkkaan on etäisyyttä vähintään 600 metriä ja vallitseva tuulensuunta on etelästä ja kaakosta, joten päällekkäisiä hajuvaikutuksia ei arvioitu juuri olevan. Meluvaikutuksia maataloudesta syntyy lähinnä rehumyllyjen käyntioloaikana ja viljankuivauksen aikana. Kasvihuonekaasupäästöjä alueella syntyy lähinnä sikala- ja karjataloudesta, peltoviljelystä ja valtatieliikenteestä. Myös turvetuotannosta syntyy kasvihuonekaasupäästöjä. Eri toimintojen päästöillä ei nähty olevan toisiinsa nähden takaisinkytkentää. Hankealueelta ei ole näköyhteyttä kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeille alueille eikä lähialueen muidenkaan toimintojen nähty muuttavan näkyvää maisemaa merkittävästi. Hankkeella ei arvioitu olevan vaikutusta 1. vaihemaakuntakaavan mukaisen tuulivoiman toteutumiseen, Mäkipohto-Malkakoski ulkoilureitin käyttöön tai luonnonsuojelualueisiin. Teräsmäen teollisuusalueen teollisuudella ja sikalataloudella ei arvioitu olevan merkittäviä päällekkäisiä ympäristövaikutuksia. Hankealueen viereen ulottuu merkintä kalliokiviainesten ottoalueelle, mutta eläinsuojan toiminnan ja kalliokiviainesten ottamisen ei nähty olevan toisiaan poissulkevia toimintoja, eikä niillä nähty olevan merkittäviä päällekkäisiä ympäristövaikutuksia.

Seinäjoen kaupunginhallitus arvioi lausunnossaan, että Seinäjoen kaupungin näkökulmasta hanke tuottaa toteutuessaan vahvistusta Seinäjoen ja maakunnan maatalousyritystoimintaan ja siihen liittyvään elintarviketuotantoon. Seinäjoen kaupungin ympäristölautakunta katsoikin, että arviointiselostuksessa tuli hyvin esille lähialueen monipuolinen tuotantotoiminta. Sekä kaupunginhallitus että ympäristölautakunta katsoivat, että jatkossa Teräsmäen osayleiskaavan laadinnan yhteydessä on mahdollista huomioida hanke ja arvioida sen sopivuutta laajentuvaan muuhun maankäyttöön. Ympäristölautakunnan mukaan selostuksen tieto siitä, että tilamäärät vähenevät, peltoala ei, on tärkeää vaikutuksia tarkasteltaessa, joskin lautakunnan mukaan lannan levitys pelloille kuuluu yhteisvaikutusten tarkasteluun. Ympäristölautakunnan mukaan veden osalta jäi huomiotta kaikkien toimijoiden ja asutuksen käyttämä vesi ja yhteisvaikutukset mm. riittävyteen ja Seinäjoen Vesi Oy:n toimitusmäärään vaikuttaa oleellisesti muu käyttö alueella. ELY-keskuksen Ympäristönsuojeluyksikkö totesi, arviointiselostuksen yhteisvaikutusten tarkastelusta

kappaleessa 5.2.6, että selostuksesta ei käynyt ilmi, kuinka oli todettu, ettei alueella muodostu päällekkäisiä hajuvaikutuksia tilojen etäisyyden ollessa vähintään 600 m ja tuulensuunta etelästä ja kaakosta. Ympäristönsuojeluyksikkö kiinnitti huomiota myös siihen, ettei melun yhteysvaikutuksia ei arvioitu.

Seinäjoen kaupungin ympäristölautakunnan tavoin yhteysviranomaisen olisi katsonut lannan levityksen olevan osa yhteysvaikutusten tarkastelua. Yhteysvaikutuksia olisi ollut syytä tarkastella enemmän lannanlevityksen osalta siksikin, että vaikutusarviot perustuivat käytännössä yhteysvaikutustarkasteluun, kuten tässä lausunnossa aiemmin todettiin. Yhteysvaikutuksissa olisi tullut huomioida etenkin lietteenlevityksestä mahdollisesti koituvat vesistövaikutukset. Asian huomioinnin tärkeyttä nostaa se, että arviointiselostuksessa korostettiin seudun roolia valtakunnallisena sikatalouden keskittymänä. Samoin lausuntojen perusteella yhteysvaikutusten tarkastelu vesihuollon osalta olisi voinut olla tarpeen, mikäli muiden toimijoiden ja asutuksen käyttämistä vesimääristä on tietoa saatavilla. Yhteysviranomaisen kuitenkin katsoo, että yhteysvaikutukset tuotiin esille pääosin riittävästi, joskin suppeasti. Vesistövaikutusten osalta täydennystarpeeseen on otettu kantaa aiemmin tässä lausunnossa. Vaikutusten merkittävyyttä ei kaikilta osin arvioitu ja lieventämismahdollisuuksia olisi voinut tuoda esille sekä ottaa niiden tarpeeseen kantaa.

4.4. Vaihtoehtojen vertailu ja toteuttamiskelpoisuus

Arviointiselostuksen taulukon 22 mukaan hankkeesta koituisi selitteen perusteella suuria (kuvauksen mukaan merkittäviä vaikutuksia, joka selitteissä merkitty eri värillä ja lukuarvolla) positiivisia vaikutuksia vaihtoehdossa 2 työllisyyteen ja elintarviketuotantoon. Merkittäviä positiivisia vaikutuksia taulukon perusteella koituisi vaihtoehdossa 1 työllisyyteen ja elintarviketuotantoon ja vaihtoehdossa 2 elintarviketuotantoon. Vähäistä positiivista vaikutusta aiheutuisi vaihtoehdossa 0 työllisyyteen ja elintarviketuotantoon sekä vaihtoehdoissa 1 ja 2 eläinten hyvinvoinnille ja ilmastolle. Vähäisiä negatiivisia vaikutuksia koituisi vaihtoehdossa 0 lähivaikutusalueella melusta ja kaukovaikutusalueella hajusta, tuotannon korvaamistarpeesta, luonnolle ja sen monimuotoisuudelle sekä ravinnetaseisiin, vaihtoehdossa 1 lähivaikutusalueella melusta ja liikenteestä sekä kaukovaikutusalueella hajusta, luonnolle ja sen monimuotoisuudelle sekä ravinnetaseisiin ja vaihtoehdossa 2 lähivaikutusalueella hajusta, melusta, liikenteestä ja poikkeustilanteiden varautumistarpeesta sekä kaukovaikutusalueella hajusta, luonnolle ja sen monimuotoisuudelle ja ravinnetaseille. Muut vaikutukset arvioitiin neutraaleiksi. Merkittäviä tai suuria negatiivisia vaikutuksia ei arvioitu aiheutuvan. Arviointiohjelmassa perusteltiin, että nykytilanne sai negatiivisen pistemäärän ensisijassa sen vuoksi, että laajennushankkeen toteuttamatta jättäminen merkitsisi samalla luopumista tuotannon tehostamisesta, jolloin menetettäisiin hankkeen myönteiset vaikutukset työllisyyteen ja alueen kotieläintalouden kehittämiseen. Vaihtoehto 1 sai suurimman positiivisen pistemäärän erityisesti hankkeen elinkeinonjen kannalta myönteisten vaikutusten ansiosta. Myös yksikkökohtaiset kasvihuonekaasupäästöt pienensivät vaihtoehdossa. Myös vaihtoehdon 2 vaikutukset nykytilanteeseen verrattuna nähtiin positiivisiksi, joskin vaihtoehtoa 1 hieman alhaisempi pistemäärä selitettiin hajupäästöjen mahdollisella lisääntymisellä ja poikkeustilanteisiin varautumisen tarpeen mahdollisesti kasvaessa. Vaihtoehtoa 1 pidettiin lähitulevaisuudessa toteuttamiskelpoisimpana ja vaihtoehtoa 2 mahdollisena.

Yhteysviranomaisen pitää arviota työllisyysvaikutusten osalta kyseenalaisena, koska työllisyysvaikutusten merkittävyyden arvioinnille ei esitetty mitään perusteita tai vertailupohjaa (esim. suhde alueen työpaikkojen/työllisten määriin tai verotuloihin) eikä esitettyjen henkilötyövuosien osalta selvinnyt, ovatko ne vuosikohtaisia vai koskevatko koko toiminta-aikaa. Työllisyysvaikutuksen voisi kuitenkin kuvitella olevan vähäinen verrattaessa sitä alueen työpaikkojen määrään. Välillisiä työllisyysvaikutuksia ei arvioitu, joskin niiden todettiin olevan merkittäviä. Tätäkään arviota ei perusteltu eikä esitetty lähtöaineistoja, mikä vähentää arvion uskottavuutta. Jos vaikutukset työllisyyteen arvoitettiin ilman perusteita, voi vaihtoehtojen vertailun ja toteuttamiskelpoisuuden summapistemäärän perusteella tehty johtopäätelmä osoittautua virheelliseksi/harhaanjohtavaksi. Into Seinäjoki Oy kuitenkin katsoi, että toteutuessaan hanke edistäisi alueen työllisyyttä ja lisää työpaikkojen määrää suoraan ja välillisesti.

Taulukossa 22 elintarviketuotanto oli perusteena kahdesti (laskettu summa-arvoon kahdesti) elinkeinorakenteen ja valtakunnallisen tuotannon lisäämisen tarpeen kautta, minkä voi katsoa vääristävän tulosta.

Kasvihuonekaasupäästöjen tilakohtainen lisäys ja lihatonnikohtainen lasku 0-vaihtoehtoon nähden oli tullut vaihtoehtoisissa 1 ja 2 vähäiseksi positiiviseksi vaikutukseksi, vaikka se olisi ollut loogisempaa tulkita sekä-että tai tarkastelunäkökulmasta riippuvana vaikutuksena neutraaliksi vaikutukseksi. Summasarakkeen vaikutusten yhteenlaskusta vaihtoehdolle 0 yhteysviranomaisen sai molempien sarakkeiden summien keskiarvoksi -2, vaihtoehdossa 1 5 ja vaihtoehdossa 2 5,5. Jos tuotannon lisäämisen elintarviketuotantoon laskettu tuplavaikutus poistetaan, olisivat summien keskiarvot vastaavasti -1, 2 ja 2,5. Jos myös kasvihuonekaasujen lisääntymisen ja tuotantokohtaisen vähenemisen positiivinen arvo vaihdetaan nol-laksi, olisivat keskiarvot vastaavasti -1, 0,5 ja 1. Jos kaukovaikutuksille lasketaan keskiarvo ja tämän jäl-keen lasketaan keskiarvo lähi- ja kaukovaikutuksille, ovat arvot vastaavasti vaihtoehdolle 0 0,5, vaihtoehdolle 1 3,5; 1,5 ja 0,5 sekä vaihtoehdolle 2 3,5; 1,5 ja 0,5.

Seinäjoen kaupunginhallitus ja ympäristölautakunta arvioivat, että Seinäjoen kaupungin maankäytön näkökulmasta hankkeessa esitetyt vaihtoehdot ovat todennäköisesti mahdollisia, jos huomioidaan alueen toteutunut muu maankäyttö ja infra ja jatkossa Teräsmäen osayleiskaavan laadinnan yhteydessä on mahdollista huomioida hanke ja arvioida hankkeen sopivuutta muuhun maankäyttöön.

Yhteysviranomaisen toteaa, että huolimatta edellä esitetystä kritiikistä ja johtopäätelmien mahdollisesta paikkansapitämättömydestä, esitettiin arviointiselostuksessa vaihtoehtojen vertailu ja päätelmiä vaihto-ehdojen toteuttamiskelpoisuudesta. Vertailussa ja perusteluissa esitettiin myös ympäristöllisiä perusteita, joskin yhteysviranomaisen on niistä osin eri mieltä ja kaikilta osin vaikutuksia ei arviointiselostuksessa edes yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan edes arvioitu tai ne arvioitiin puutteellisesti tai arviota ei perusteltu merkittävyyden osalta. Taulukossa 22 vaihtoehtojen vertailu tehtiin taulukkomuodossa, joka sinällään oli havainnollinen, mutta summien laskentaperusteiden osalta epäselvä. Menetelmää olisikin pi-tänyt kuvata tarkemmin. Selitteet ja kuvaukset eivät kaikilta osin vastanneet toisiaan. Yhteysviranomai-nen kehottaa tarkistamaan taulukon ja korjaamaan mahdolliset virheellisyudet. Esim. elintarviketuotannon huomiointi kahteen kertaan lienee syytä poistaa ja kasvihuonekaasuvaikutuksissa myös hankkeen aiheuttama kasvihuonekaasupäästöjen nousu lienee syytä huomioida arvioinnin objektiivisuuden lisää-miseksi. Myös selitteiden ja kuvausten vastaavuus sekä pistemäärien laskentatulokset on hyvä tarkistaa.

4.5. Haitallisten vaikutusten ehkäiseminen

Arviointiselostuksessa käsiteltiin haitallisten vaikutusten lieventämismahdollisuuksia suppeasti omassa kappaleessaan 5.4. Arviointiselostuksen mukaan Louhikon hankealueella käytettävä tekniikka ja käytän-nöt edustavat parasta mahdollista käyttökelpoista tekniikkaa ja käytäntöjä (BAT ja BEP) eikä arvioinnissa tullut esille erityisen suuria haitallisia vaikutuksia, joihin toiminnassa ei olisi jo varauduttu. Arviointiselos-tuksessa huomautettiin, että uusien sikalaysiköiden rakentamisessa kyetään hyödyntämään rakennus-hetkellä parhaita käyttökelpoisia ratkaisuja, joiden avulla ympäristövaikutukset edelleen pienenevät nyky-tilanteesta ja tulevaisuudessa väistämättä tapahtuva lannan ravinteiden hyödyntämisen tehostaminen tu-lee pienentämään viljelystä aiheutuvia haju- ja ravinnepäästöjä.

Yhteysviranomaisen toteaa, että osin lievennystoimien tarpeellisuuteen on otettu kantaa aiemmin tässä lausunnossa kyseisten vaikutusarviointien käsittelyn yhteydessä. Osin vaikutusten arviointia ei arviointi-selostuksessa suoritettu siten, että lievennystoimien tarpeeseen olisi voitu ottaa kantaa. Esim. vesistö-vaikutusten sekä ammoniakkin osalta on syytä pohtia hankkeen jatkosuunnittelun yhteydessä, tarvitaanko lievennystoimia. Samoin liikenteen osalta vaikutusten tarkastelua ei tehty siten, että liikennejärjestelyjen merkitystä tai sitä kautta myös lievennystoimien tarvetta olisi voitu arvioida. Vaikutusten ehkäisemiseen onkin ympäristölupavaiheessa syytä kiinnittää erityistä huomiota. Riskien ja häiriöiden yhteydessä olisi ol-lut syytä käsitellä selkeämmin myös ympäristöonnettomuuksien seurauksia (vrt. YVA-asetus 10 § 5)-kohta).

4.6. Seuranta

Yhteysviranomaisen toteaa, että alustava seurantaohjelma edellytetään YVA-asetuksessa, vaikka ympäristölupa olisi tarpeen. Arviointiselostuksen mukaan hankkeen rakentamisen ja toiminnan aikaisia ympäristövaikutuksia seurataan nykytilanteessa nykyisten tilojen ympäristölupamääräysten puitteissa ja ilmeisesti myöhemmin ympäristöluvan lupaehtojen mukaisena toiminnan seurantana. Hankkeen päästöjä on yhteysviranomaisen käsityksen mukaan tarpeen seurata. Vaikka seuranta täsmennytykin ympäristöluvan ehtojen mukaisesti, olisi arviointiselostuksessa voinut esim. kuvata nykyisten ympäristölupamääräysten mukaisen seurannan jos vastaavaa seuranta uudenkin hankkeen osalta pidetään hyvänä.

4.7. Osallistuminen

Arviointimenettely ja osallistuminen kuvattiin arviointiselostuksessa ja sitä on käsitelty tässä lausunnossa arviointiselostuksesta tiedottamisen ja kuulemisen yhteydessä kappaleessa 2. Osallistumismahdollisuuksia voidaan pitää riittävinä. Arviointiselostuksen taulukossa 1 esitettiin, kuinka yhteysviranomaisen ohjelmalausunto oli huomioitu arviointiselostuksessa.

4.8. Raportointi

Arviointiselostus oli nähtävillä suomenkielisenä ELY-keskuksen nettisivuilla sähköisessä muodossa sekä painetussa muodossa Seinäjoen ja Lapuan kaupungeissa ja Ilmajoen kunnassa virallisilla ilmoitustauluilla sekä toimitettiin painettuna nähtäville laitettavaksi Seinäjoen ja Lapuan kaupunginkirjastoihin, Ylistaron kirjastoon ja Ilmajoen kunnankirjastoon. Arviointiselostuksen alussa oli tiivistelmä. Tiivistelmän informatiivisuutta olisi lisännyt keskeisten ympäristövaikutusten ja vaihtoehtojen vertailutaulukko. Yhteysviranomaisen näkee, että raportointi oli suoritettu suppeasti ja etenkin perusteluja olisi voinut esittää enemmän, mutta pääosin raportointi oli asianmukaista, napakkaa ja toteutettu ohjelmavaihetta selkeämmin.

4.9. Yhteenveto ja arviointiselostuksen riittävyys

Etelä-Pohjanmaa liitto katsoi, että arviointiselostuksessa oli tunnistettu hyvin ja arvioitu riittävästi hankkeen olennaiset ympäristövaikutukset. Seinäjoen kaupunginhallituksen mukaan selostuksesta kävi ilmi laaja kirjo arvioiduista ympäristövaikutuksista. Into Seinäjoki Oy:n mukaan arviointiselostus oli elinkeinollisen toimintaympäristön osalta riittävä.

Yhteysviranomaisen katsoo, että hankkeen merkittävimmät vaikutukset voidaan katsoa tunnistetun arviointiselostuksessa. Hankekokonaisuutta kuljetettiin arvioinnissa mukana huomioiden vaihtoehdot hyvin. Arviointiselostuksessa käsiteltiin niitä asioita, joita YVA-laki edellyttää, joskin vaikutusten arviointiin liittyi ongelmia osin puutteellisten arvioiden ja perustelujen vuoksi. Arviointiselostuksessa ei myöskään esitetty YVA-asetuksen edellyttämää seurantaohjelmaa eikä arviota mahdollisista ympäristöönnettomuuksista seurauksineen. Vaikutusten merkittävyysien arviointiin olisi myös tullut kiinnittää enemmän huomiota. Arvioinnin riittävä suorittaminen edellyttääkin joitakin täydennyksiä lupavaiheessa. Hankkeen jatkosuunnittelussa tulee myös huomioida yhteysviranomaisen tässä lausunnossa esittämät täsmennykset ja korjaus- sekä täydennystarpeet. Yhteysviranomaisen edellyttää, että sen edellä esittämät täydennykset ja korjaus- ja täsmennyspyynnöt huomioidaan sekä lausunnoissa esitetyt mahdolliset asiatietojen korjaus-ehdotukset tarkistetaan. Tiivistettynä yhteenvetona yhteysviranomaisen nostaa esille vielä seuraavat seikat, joiden huomiointi jatkotyössä on erityisen keskeistä:

- Arviointiselostuksesta tulee tarkistaa vaihtoehtojen ympäristövaikutusten vertailutaulukko ja korjata siitä mahdolliset virheellisyudet.
- Hankkeen suunnittelussa tulee huomioida hankkeen suhde muuhun maankäyttöön.

- Maaperään ja vesistöihin sekä pohjaveteen kohdistuvien vaikutusten puuttuvan arvioinnin vuoksi arviointi tulee toteuttaa hankkeen elinkaari ja yhteisvaikutukset huomioiden lupavaiheessa ja lupaviranomaisen tulee pyytää ELY-keskukselta lausunto arvioinnin hyväksytystä suorittamisesta ennen luvan myöntämistä.
- Lisäksi ympäristölupavaiheessa tulee
 - o täydentää toimintaan liittyvää kuvausta.
 - o selvittää lisääntyvästä lantamäärästä koituvat ympäristövaikutukset huomioiden hankkeen kokonaisuuden yhteisvaikutukset.
 - o selvittää melun osalta, etteivät lainsäädännön mukaiset melun ohjearvot tai toimenpiderajat ylity.
 - o selvittää liikennevaikutusten osalta liikenteen lisäyksestä johtuvat mahdolliset parantamistarpeet Louhikonmäentien liittymäjärjestelyihin.
 - o selvittää tuotetut jätelajit, jätemäärät, jatkokäsittelyvaihtoehdot sekä jätevesimäärät.
 - o tarkentaa arviota ammoniakkipäästöjen vaikutuksista, vaikutusten merkittävydestä sekä tarvittaessa lieventämismahdollisuuksista.
 - o kiinnittää erityistä huomiota
 - hajuvaikutuksiin sekä käytettäviin hajun vähentämistekniikoiden kuvaukseen.
 - vesihuoltoon veden saannin ja riittävyyden sekä varautumisen näkökulmista.
 - haitallisten vaikutusten ehkäisemiseen
- Vaikutusten lieventämisen kannalta
 - o lannanlevityksessä tulee pistemäisten pohjavesialueiden ja niihin liittyvien kaivojen suoja-ohjauksen olla vähintään 100 m.
 - o rakennustyöt suositellaan varovaisuusperiaatteen vuoksi sijoittamaan lintujen pesimäkauden (1.5.-15.7.) ulkopuolelle.

5. Lausunnon nähtävillä olo ja siitä tiedottaminen

Hankkeessa yhteysviranomaisena toimivan Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunto arviointiselostuksesta tulee kuukaudeksi nähtäville Seinäjoen kaupungin (Kirkkokatu 6, 60100 Seinäjoki), Ilmajoen kunnan (Ilkantie 18, 60801 Ilmajoki) ja Lapuan kaupungin (Valtuustontie 8, 62100 Lapua) virallisille ilmoitustauluille. Lausunto toimitetaan myös Seinäjoen kaupunginkirjastoon (Alvar Aallon katu 14, 60101 Seinäjoki), Ylistaron kirjastoon (Matinpalontie 1, 61400 Ylistaro), Ilmajoen kunnankirjastoon (Museopolku 1, 60800 Ilmajoki) ja Lapuan kaupunginkirjastoon (Kustaa Tiitun tie 1, 62100 Lapua) yleisön nähtäville kirjaston aukioloaikoina. Lausunto tulee nähtäville myös Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen Internet-sivulle www.ymparisto.fi/louhikonkorsikaYVA.

Yhteysviranomaisena on toimittanut hankkeesta vastaavalle ja konsultille kopiot annettujen lausuntojen alkuperäiskappaleista. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään sähköisessä muodossa KEHA-keskuksen, ELY-keskusten ja TE-toimistojen yhteisessä käytössä olevassa asianhallintajärjestelmässä.

Päi Kentala
Ympäristönsuojelupäällikkö Päivi Kentala

Päivi Saari
Ylitarkastaja Päivi Saari

Suoritemaksu 6 000 €

Maksun määräytyminen ja maksua koskeva muutoksenhaku: Maksu määräytyy valtioneuvoston asetuksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2016 annetun valtioneuvoston asetuksen liitteen muuttamisesta mukaisesti. Maksutaulukon mukaan YVA-laissa tarkoitettu lausunto arviointiselostuksesta suppeassa hankkeessa (7-13 työpäivää) on 6 000 euroa. Lausuntoon on käytetty Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa yli 7 työpäivää. Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräytymisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräytymisestä. Osoite: Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat vastuualue, PL 262, 65101 VAASA, sähköposti kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi.

JAKELU/SÄNDLISTA

Louhikon Korsika Oy, Vesa Latvala

Thermopolis Oy

Seinäjoen ja Lapuan kaupungit ja Ilmajoen kunta / kopio nähtäville virallisella ilmoitustaululla

Seinäjoen ja Lapuan kaupunginkirjastot, Ylistaron kirjasto ja Ilmajoen kunnankirjasto / kopio yleisön nähtäville

TIEDOKSI/FÖR KÄNNEDOM

Seinäjoen ja Lapuan kaupungit ja Ilmajoen kunta

Hanketta käsittelevät viranomaiset

Lausunnonantajat

Suomen ympäristökeskus, liitteenä 2 kpl arviointiselostuksia